

§16a-miljøgodkendelse på husdyrbruget på adressen Ringkøbingvej 62, 6971 Spjald
Den 13. januar 2020

Returadresse
Land, By og Kultur – Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

**NATURENS
RIGE**

Sagsbehandler
Julie Storm Stausholm
Direkte telefon
9974 1729
E-post
Julie.stausholm@rksk.dk
Dato
Den 13. januar 2020
Sagsnummer
19-016337

Ejer af husdyrbruget på
Ringkøbingvej 62
6971 Spjald

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Ringkøbingvej 62
6971 Spjald

Virksomhedens art:	Kvægbrug
Matrikel nr.:	341 m.fl., Den sydvestlige Del, Brejning
Betegnelse:	Husdyrbrug omfattet af §16 a i husdyrbrugsloven
Tilsynsmyndighed:	Ringkøbing-Skjern Kommune
Kvalitetssikret af:	PB, Ringkøbing-Skjern Kommune

Indholdsfortegnelse

Oplysninger om husdyrbruget:	4
Meddelelse af miljøgodkendelse	6
Baggrund og kort resumé	6
Biaktiviteter	6
Afgørelsen	7
Vilkår for miljøgodkendelsen	9
Generelt	9
Nye og renoverede stalde	9
Nye opbevaringsanlæg	9
Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier	10
Udsprinkling fra ensilageplads	11
Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	11
Beskyttelse i forhold til naboer	12
Tilsyn, kontrol og egenkontrol	13
Uheld og risici	14
Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	14
Ophør	14
Formalia	15
Lovgrundlag	15
Høring og offentliggørelse	15
Klagevejledning	16
Udnyttelse, kontinuitet og revurdering	17
Miljøkonsekvensrapport	19
Krav til miljøkonsekvensrapport	19
Gennemgang af miljøkonsekvensrapport	19
Miljøvurderingen	20
Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom	20
Beskrivelse af husdyrbruget	20
Lokalisering	26
Forbudszoner	26
Afstandskrav	26
Beskyttelseslinjer	27

Samlet vurdering af lokalisering	27
Påvirkning af landskab	27
Samlet vurdering af påvirkningen af landskab	29
Påvirkning af vilde planter og dyr	29
Ammoniak påvirkning af natur	29
Påvirkning af bilag IV-arter	33
Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr	34
Påvirkning af jord grundvand og overfladevand	34
Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand	39
Påvirkning af naboer	39
Lugt	39
Støj og rystelser	42
Lys	43
Fluer og skadedyr	43
Støv	44
Transport	44
Samlet vurdering af påvirkning af nabogener	45
Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)	46
Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen	46
Alternative løsninger	52
0-alternativ	52
Egenkontrol	52
Konklusion	53
Bilag 1: Bygningsoversigt	54
Bilag 2: Staldindretning	55
Bilag 3: Afløbsplan	56
Bilag 4: Natur	58
Bilag 5: Udtalelse fra Region Midtjylland i forhold til råstofområde	59
Bilag 6: Tidligere meddelt udspinklingstilladelse	61
Bilag 7: Adresser inden for konsekvensradius	67

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Ejer af husdyrbruget Borrisvej 29 6971 Skjern
Bedriftens adresse	Ringkøbingvej 62 6971 Spjald
Bedriftens miljøkonsulent og ansvarlige for miljøkonsekvensrapporten.	Sirid M Kaatmann Herningvej 3, 6900 Mobil: 51377602 E-mail: smk@vestjysk.dk
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune
Ejendomsnummer	7600034119
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 16a i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ansøgning nr.	211449, indsendt d. 11. juni 2019, version 2

Oplysninger om husdyrbruget:

Stalde og produktioner:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem	Miljøteknologi
Eksisterende staldafsnit					
Kostald 1	4801	150	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse	Ingen
		315	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse	Ingen
		2850	Flexgruppe 1*	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	Ingen
Ungdyrstald 2	713	500	Flexgruppe 2*	Dybstrøelse	Ingen
Kalvestald 3	379	240	Flexgruppe 2*	Dybstrøelse	Ingen
Nye Staldafsnit					
Kalvehytter 4	111	102	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse	Ingen
Andre nye bygninger					
Udvidelse af ensilageplads	Eksisterende ensilageplads på ca. 4100 m ² udvides med 3078 m ² inklusiv randzone og forplads. Det areal der må udspinkles fra ændres i gældende udspinklingstilladelse (bilag 6) fra 4900 m ² til 6800 m ² .				
Afhentningsplads	Til midlertidig opbevaring af dybstrøelse inden afhentning til biogas				

Flexgruppe 1*

Alle kvæg: Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)

Flexgruppe 2**

Alle kvæg: Dybstrøelse

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen

Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)

Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)

Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)

Alle kvæg; Dybstrøelse

Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse

Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse

Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi
Eksisterende opbevaringslagre				
Gyllebeholder 1	Flydende	4000	723	Ingen
Gyllebeholder 2	Flydende	1415	301	Ingen
Gyllebeholder 3	Flydende	985	265	Ingen
Oprindelig mødding	Fast		274	
Nye opbevaringslagre				
Mødding	Fast		131	Ingen
Udv. ensilageplads	Fast		3078	Ingen

Meddelelse af miljøgodkendelse

Baggrund og kort resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 11. juni 2019 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Ringkøbingvej 62, 6971 Spjald.

Der er ikke tidligere meddelt miljøgodkendelse til husdyrbruget på Ringkøbingvej 62, 6971 Spjald i henhold til husdyrbrugsloven §16a.

Kort resumé

Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget. Der skal foretages små ændringer i staldene. I kostalden skal der laves dybstrøelsesboks til køer på 150 m². Det skal erstatte et afsnit, hvor der tidligere gik kalve. Kalvene flyttes ud i kalvehytter/vogne med et samlet areal på 102 m². I ungdyrsstald 2 ændres fast drænet gulv med sengebåse til dybstrøelse.

Endvidere søges om udvidelse af ensilagepladsen med 3078 m² inklusiv randzone og forplads samt udsprinkling herfra. Den nye køresilo bliver 38 meter bred og samme længde som de eksisterende køresiloer.

I det ansøgte projekt anvendes ingen særlige virkemidler til at reducere udledninger af ammoniak og lugt.

Kort resumé af tidligere godkendelser

Ejendommen er oprindeligt miljøgodkendt den 15. august 2008 med sengestald til malkekøer (m. spalter og skraber). Derudover opdræt, kvier og tyrekalve på dybstrøelse (fast drænet gulv).

Tillæg 1 til miljøgodkendelsen omfattede udvidelse af dyreholdet. For at reducere mængden af ammoniak forudsatte udvidelsen, at der blev etableret forsøringsanlæg i eksisterende stalde. Ud over udvidelse af dyreholdet blev der ansøgt om udvidelse af ensilagepladsen samt etablering af ny møddingsplads og ny gyllebeholder. Sidstnævnte blev aldrig etableret.

Der blev endvidere meddelt tilladelse til udsprinkling af overfladevand i forbindelse med tillæg 1. Udsprinklingsanlægget er aldrig blevet etableret. Tilladelsen er fortsat gældende, se bilag 6.

I tillæg 2 blev søgt om ophævelse af vilkåret om forsøringsanlæg. Dette kunne gøres, fordi BAT kravet i tillæg 1 var overopfyldt. Derudover ønskede man fortsat at søge om udvidelse af ensilagepladsen (yderligere 1200 m², 15 x 80 m), opførsel af en ny gyllebeholder samt en ny møddingsplads (200 m²). I forbindelse med tillæg 2 ingen ændringer i dyreholdets størrelse eller sammensætning.

Biaktiviteter

Ingen

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 34l, Den sydvestlige Del, Brejning beliggende på adressen Ringkøbingvej 62, 6971 Spjald. Afgørelsen meddeles i medfør af § 16a i Husdyrbrugsloven og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget og omfatter små ændringer i både eksisterende kostald og ungdyrstald. Derudover opstilles kalvehytter på ensilagepladsen. Ensilagepladsen udvides med endnu en køresilo i forlængelse af de eksisterende.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget og omfatter følgende produktionsarealer i eksisterende stalde:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem	Miljøteknologi
Eksisterende staldafsnit					
Kostald 1	4801	150	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse	Ingen
		315	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse	Ingen
		2850	Flexgruppe 1*	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	Ingen
Ungdyrstald 2	713	500	Flexgruppe 2*	Dybstrøelse	Ingen
Kalvestald 3	379	240	Flexgruppe 2*	Dybstrøelse	Ingen
Nye Staldafsnit					
Kalvehytter 4	111	102	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse	Ingen
Andre nye bygninger					
Udvidelse af ensilageplads	Eksisterende ensilageplads på ca. 4100 m ² udvides med 3078 m ² inklusiv randzone og forplads. Det areal der må udsprinkles fra ændres i gældende udsprinklingstilladelse (bilag 6) fra 4900 m ² til 6800 m ² .				
Afhentningsplads	Til midlertidig opbevaring af dybstrøelse inden afhentning til biogas				

Flexgruppe 1*   Alle kvæg: Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)

Flexgruppe 2**   Alle kvæg: Dybstrøelse

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen

Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	Alle kvæg; Dybstrøelse
Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse
	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 211449, indsendt den 11. juni 2019, version 2.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Ringkøbingvej 62, 6971 Spjald meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Der gøres opmærksom på, at alle ændringer af eksisterende afløb som udgangspunkt skal godkendes.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning, skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Forholdet til museumsloven

Der gøres opmærksom på, at sten og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven §29a, ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der foreligger særlige regler for jordbearbejdning omkring gravhøje bl.a. må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) inden for en afstand af 2 meter fra højens yderste kant jf. §29 f i museumsloven.

Information om diger og gravhøje kan findes på www.miljoportal.dk.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Godkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra afgørelsen er meddelt. Hvis godkendelsen kun bliver delvist udnyttet bortfalder den del der ikke er udnyttet.
- 3) Udnyttelse anses for, at foreligge når byggeriet faktisk er afsluttet eller ved konstatering af, at det der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført. Se i øvrigt afsnit om udnyttelse, kontinuitet og revurdering i Formalia.
- 4) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 5) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.

Nye og reoverede stalde

- 6) Der må etableres kalvehytter mellem kalvestald 3 og ensilagepladsen med et areal på i alt 111 m², hvor af produktionsarealet udgør 102 m². Hytterne skal etableres med dybstrøelse.
- 7) Kostalden skal indrettes med 465 m² produktionsareal på dybstrøelse og 2850 m² produktionsareal på sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal).
- 8) Ungdyrsstald 2 indrettes med dybstrøelse og et produktionsareal på i alt 500 m².
- 9) Kalvestald 3 indrettes med dybstrøelse og et produktionsareal på i alt 240 m².
- 10) Eksisterende læhegn og beplantninger omkring ejendommen og i markskel skal bibeholdes og vedligeholdes.

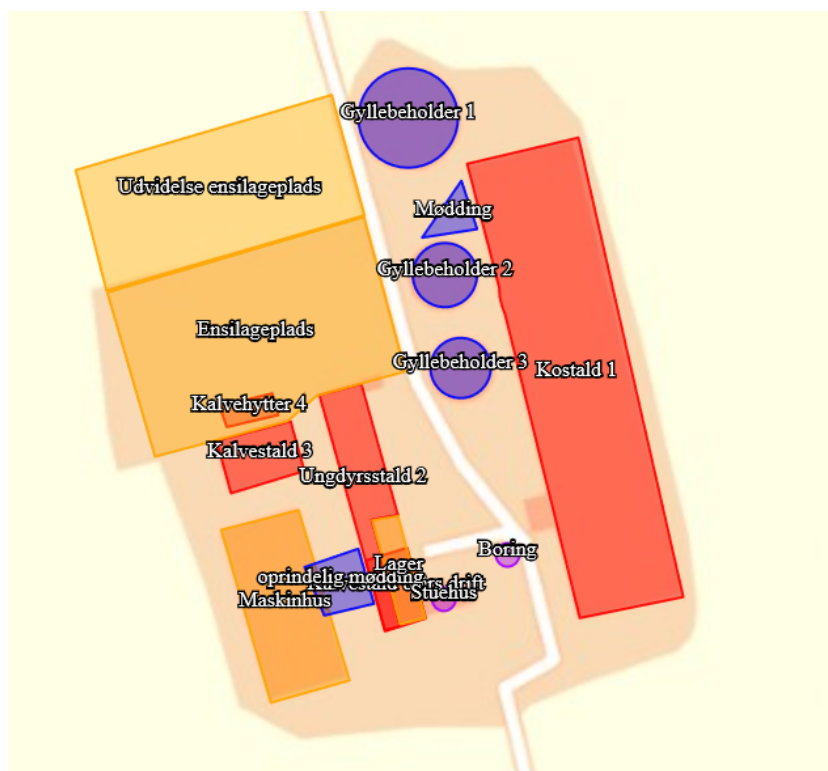
Nye opbevaringsanlæg

- 11) Der må etableres en afhentningsplads (møddingsplads) til dybstrøelse på 130 m² mellem gyllebeholder 1 og 2. Pladsen skal placeres som angivet på bilag 1 og opføres i overensstemmelse med gældende byggeblad for møddingspladser.

- 12) Eksisterende ensilageplads må udvides med 3078 m² inklusiv randzone og forplads. Udvidelsen skal placeres som angivet på bilag 1 og i overensstemmelse med gældende byggeblad for ensilagepladser.

Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier

- 13) Dyreholdet på ejendommen må etableres i de med rødt markerede stalde på kort nedenfor.

- 14) I stalde med dyrehold skal dyretype og staldkategori på arealer der anvendes til produktion være i overensstemmelse med oversigten nedenfor.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem	Miljøteknologi
Eksisterende staldafsnit					
Kostald 1	4801	150	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse	Ingen
		315	Malkekøer, kvier og stude	Dybstrøelse	Ingen
		2850	Flexgruppe 1*	Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	Ingen

Ungdyrstald 2	713	500	Flexgruppe 2*	Dybstrøelse	Ingen
Kalvestald 3	379	240	Flexgruppe 2*	Dybstrøelse	Ingen
Nye Staldafsnit					
Kalvehytter 4	111	102	Kalve (under 6 mdr.)	Dybstrøelse	Ingen

Flexgruppe 1*

Alle kvæg: Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)

Flexgruppe 2**

Alle kvæg: Dybstrøelse

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen

Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)

Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)

Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)

Alle kvæg; Dybstrøelse

Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse

Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse

Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

Udsprinkling fra ensilageplads

- 15) Udsprinklingsanlægget skal dimensioneres og etableres i henhold til Landbrugets byggeblad.
- 16) Udbringning af ensilagesaft og restvand, samt indretning af afløb mv. skal til enhver tid ske i overensstemmelse med Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om anvendelse af husdyrgødning og ensilagesaft jf. paragrafferne 24-30.

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

- 17) Der skal til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand træffes foranstaltninger som anført i tabellen nedenfor.

Vask af maskiner	Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.
Rengøring af arealer	Affald, foderrester, gødningsspild mv. skal fjernes fra befæstede arealer, som har afledning af overfladevand til nedsivning eller recipient.

Vedligeholdelse af anlæg	Afløb, beholdere, pumper og andet, som anvendes til afledning af spildevand, restvand og saftafløb, skal altid være i driftsklar stand. Ændret håndtering af spildevand, restvand og saftafløb skal anmeldes til kommunen.
Håndtering af gylle	Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles. Påfyldning af gyllevogne skal ske med vognmonteret pumpe, der har returløb til tanken eller på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
Opbevaringsanlæg generelt	Opbevaringskapaciteten skal være mindst 7 mdr.
Kompost- og ensilageopbevaring	Ved etablering af kompost og ensilage i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.
Oplag af olie og medicin	Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus. Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening. Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.
Affald	Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til en hver tid gældende affaldsregulativ.

Beskyttelse i forhold til naboer

- 18) Der skal til beskyttelse imod væsentlige nabogener træffes foranstaltninger, som anført i tabellen nedenfor.

Fluer og skadedyr	Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.
Lugt	Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse og tørhed på den faste del af staldgulvet, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.
Støj	Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige nedenstående værdier, målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer.

	Dag	Tidsrum	db(A)	Midlingstid
	Mandag - fredag	07.00 - 18.00	55	8 timer
	Mandag - fredag	18.00 - 22.00	45	1 time
	Lørdag	07.00 - 14.00	55	7 timer
	Lørdag	14.00 - 18.00	45	4 timer
	Lørdag	18.00 - 22.00	45	1 time
	Søn- og helligdag	07.00 - 22.00	45	1 time
	Alle dage	22.00 - 07.00	40	½ time
Kontrol og målinger for støj/vibrationer	<p>Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.</p> <p>Måle- og beregningspunkter fastsættes efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.</p> <p>Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støjreduktion ned til de fastsatte grænseværdier og med tidsplan for gennemførelse.</p> <p>Ved målinger/beregninger for støj, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støjreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.</p>			
Lys	<p>Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.</p> <p>Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.</p>			
Støv	<p>Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.</p> <p>Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.</p>			
Døde dyr.	<p>Døde dyr skal bortskaffes til godkendt destruktionsvirksomhed. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal opbevares og afhændes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.</p>			

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 19) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer og opbevaringsaftaler opbevares i mindst 3 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.

Uheld og risici

- 20) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.
- 21) Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 22) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 23) I forbindelse med udvidelsen skal der foretages et energitjek af en energirådgiver.

Ophør

- 24) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.

Hvis landbrugspligt på ejendommen. Note: Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål, uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

Formalia

Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på baggrund af husdyrbrugsloven, hvor krav efter VVM-direktivet, habitatdirektivet og IE-direktivet samt i et vist omfang regler fra miljøbeskyttelsesloven og planlovens landzoneregler varetages.

Miljøgodkendelsen suppleres af generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og den generelle regulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Grundlaget for miljøgodkendelsen var på godkendelsestidspunktet:

- Kommuneplan 2017-2029
- Husdyrbrugsloven, Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 senest ændret i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 1. maj 2019
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 718 af 12. juli 2019
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning nr. 722 af 1. august 2019
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 240 af 13. marts 2019 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 1595 af 6. december 2018
- Bekendtgørelse om affald, nr. 224 af 8. marts 2019 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1611 af 10. december 2015 (Olietankbekendtgørelsen).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Høring og offentliggørelse

Ansøgningsmaterialet har været offentliggjort i 3 uger på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug fra den 17. juni 2019 til den 8. juli 2019, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 30 dages høring hos ansøger, konsulent, naboer og ejere og beboere på ejendomme med boliger/bygninger indenfor konsekvenszonen fra den 18. november 2019 til den 23. december 2019, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Naboer: Ejere og beboer af boliger og bygninger indenfor konsekvensradius på 468 meter.

Matrikulære naboer: Matrikulære naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Ringkøbing-Skjern kommune vurderer at ændringerne på anlæggene generelt er af underordnet betydning for de matrikulære naboer til ejendommens markarealer. Nabohøringen tager derfor udgangspunkt i de matrikler, hvorpå anlæggene ligger. De naboer til markarealer, som i særlige tilfælde bliver berørt af udvidelsen, bliver inddraget i høringen i henhold til forvaltningslovens almindelige regler om partshøring. Det er i den aktuelle sag vurderet, at der er nogen, som skal inddrages i høringen.

I forbindelse med høringen er der ikke indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort den 13. januar 2020 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage, kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 17. februar 2020.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager, at bruge Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker, at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på dette link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er indsendt til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, og når du har indbetalt klagegebyret. Du betaler gebyret via elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing.

Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Miljø- og Fødevareklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7240 5600, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-fre. 9.00-15.00.

Udnyttelse, kontinuitet og revurdering

En godkendelse efter § 16a i husdyrbrugsloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri anses en godkendelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

En udnyttet miljøgodkendelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år. Udnyttelsen forudsætter at mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Afdelingsleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Julie Storm Stausholm
Sagsbehandler
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

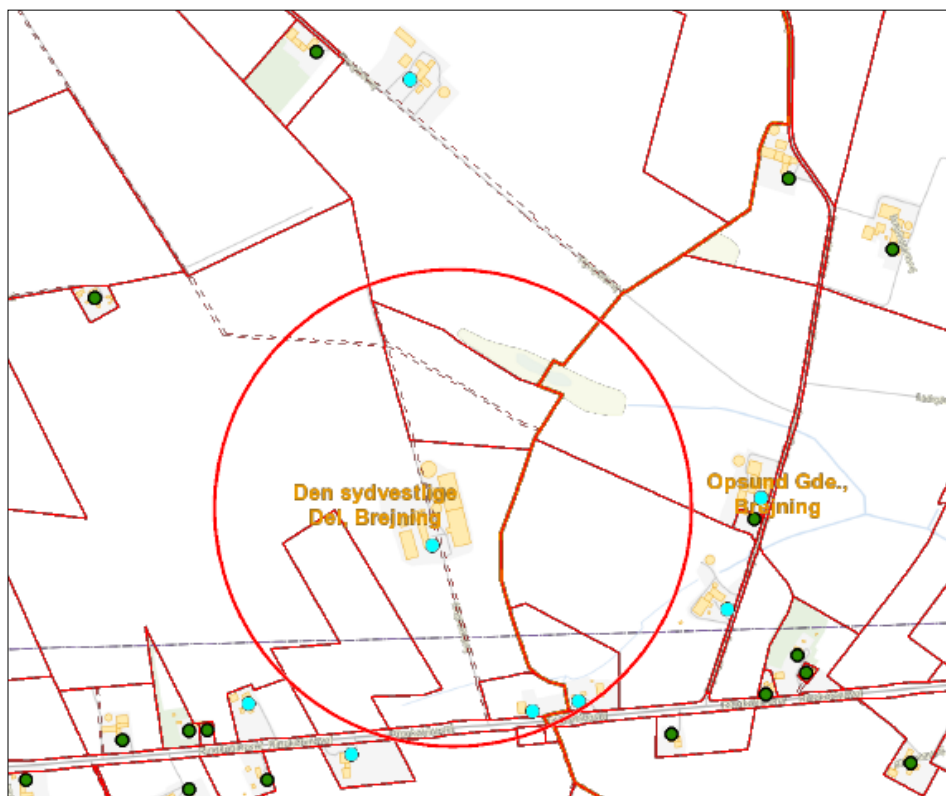
Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger

Konsulent: Sirid M Kaatmann, e-mail: smk@vestjysk.dk

Ejere og beboer af boliger/bygninger inden for konsekvensradius på 468 meter:

Matrikulære naboer

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent Sirid M Kaatmann, e-mail: smk@vestjysk.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsraadet.dk

Miljøkonsekvensrapport

Ansøgningen om miljøgodkendelse skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen omfatte en miljøkonsekvensrapport, idet der er tale om en ansøgning om godkendelse efter § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugloven.

Krav til miljøkonsekvensrapport

Miljøkonsekvensrapporten skal mindst omfatte:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
  - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
  - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
  - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, og
  - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1, og tillige oplysninger om foranstaltninger ved ophør, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.

- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Ansøger skal ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger.

Ansøgers oplysninger i miljøkonsekvensrapporten, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

Gennemgang af miljøkonsekvensrapport

Ringkøbing-Skjern Kommune skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen gennemgå miljøkonsekvensrapporten med inddragelse af den fornødne ekspertise og kan i fornødent omfang indhente yderligere oplysninger fra ansøger til opfyldelse af kravene.

Miljøkonsekvensrapport, ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk, BAT-redegørelse og beredskabsplan er gennemgået, og der er indhentet supplerende oplysninger.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at ansøger og dennes konsulent har leveret tilstrækkelige oplysninger til, at der kan gennemføres en miljøvurdering af det ansøgte.

Miljøvurderingen

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal Kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om godkendelse efter § 16 a i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

- 1) landskabelige værdier,
- 2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,
- 3) jord, grundvand og overfladevand, og
- 4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse.

Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ansøgningen omfatter ændringer i eksisterende stalde. Der skal laves dybstrøelsesbokse i kostalden og ungdyrsstalden og kalvene flyttes ud i kalvevogne. Ejendommen drives som mælkeproduktion og er for nylig overtaget af en ny ejer. Derfor ønsker man at foretage små ændringer så driften tilrettes det man fremadrettet ønsker med produktionen.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ændringerne er en naturlig udvikling af husdyrbruget, og at ændringerne er erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Beskrivelse af husdyrbruget

Ansøgt drift

Stalde og produktioner Ansøgt drift						
Staldnavn	Staldstørrelse m ²	Ventilation	Kildehøjde	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal m ²	
Kostald 1	4801	Naturlig ventilation	3 m	(#172180) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	150
				(#172179) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	315
				(#171513) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	2850
Ungdyrsstald 2	713	Naturlig ventilation	3 m	(#171516) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	500
Kalvestald 3	379	Naturlig ventilation	3 m	(#171520) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	240
Kalvehytter 4	111	Blandet ventilation	3 m	(#172154) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	102
Sum						4157

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen

Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	Alle kvæg; Dybstrøelse
Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse
	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

Produktionsarealet er opmålt manuelt af miljørådgiveren. De arealer der er medregnet er opholdsarealer for køer, sengebåse og arealet omkring malkerobotterne.

Områder, hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for at gødningsafsætte, medregnes ikke som produktionsareal. I staldafsnittene er der fraregnet følgende antal m² i produktionsarealet:

- 1486 m² i kostald, nr. 1
- 213 m² i ungdyrsstald, nr. 2
- 139 m² i kalvestald, nr. 3
- 9 m² kalvehytter, nr. 4

De fraregnede antal m² består af gangarealer hvor mennesker færdes, foderbord, selve robotten og nakkebomsareal.

Nudrift

Stalde og produktioner Nudrift						
Staldnavn	Staldstørrelse m ²	Ventilation	Kildehøjde	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal m ²	
Kostald 1	4801	Naturlig ventilation	3 m	(#172151) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	29
				(#172150) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	315
				(#171514) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	2850
Ungdyrsstald 2	713	Naturlig ventilation	3 m	(#171517) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	0	435
Kalvestald 3	379	Naturlig ventilation	3 m	(#171519) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	240
Sum						3869

Beskrivelse af nudriften:

I nudriften er ikke medregnet de kalvehytter/vogne, som er på ejendommen i dag.

Tidligere godkendelser:

Ejendommen er oprindeligt miljøgodkendt den 15. august 2008 med sengestald til malkekøer (m. spalter og skraber). Derudover opdræt, kvier og tyrekalve på dybstrøelse (fast drænet gulv). Alt i alt 365 DE.

Den 7. oktober 2011 blev der meddelt tillæg 1 til miljøgodkendelsen. Tillægget omfattede udvidelse af dyreholdet til 645 DE. For at reducere mængden af ammoniak forudsatte udvidelsen, at der blev etableret forsøringsanlæg i eksisterende stalde. Ud over udvidelse af dyreholdet blev der ansøgt om udvidelse af ensilagepladsen samt etablering af ny møddingsplads og ny gyllebeholder. Sidstnævnte blev aldrig etableret.

I forbindelse med ansøgning om tillæg 1 blev der indsendt en anmeldelse om etablering af et udsprinklingsanlæg. Formålet var, at udsprinkle overfladevand fra forplads og ensilageplads, så det ikke skulle fylde i gylletanken og dermed transporteres væk fra denne, når tanken var fuld. Der blev meddelt tilladelse til udsprinkling af overfladevand den 7. oktober 2011. Udsprinklingsanlægget er aldrig blevet etableret. Tilladelsen er fortsat gældende, se bilag 6.

Tillæg 2 blev meddelt den 4. juli 2014. Der blev søgt om ophævelse af vilkåret om forsøringsanlæg, hvilket blev efterkommet. Dette kunne gøres, fordi BAT kravet i tillæg 1 var overopfyldt. Derudover ønskede man fortsat at søge om udvidelse af ensilagepladsen (yderligere 1200 m², 15 x 80 m), opførelse af en ny gyllebeholder samt en ny møddingsplads (200 m²). Ingen ændringer i dyreholdets størrelse eller sammensætning.

8-års drift

Stalde og produktioner 8 års drift 2009						
Staldnavn	Staldstørrelse m ²	Ventilation	Kildehøjde	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal m ²	
Kostald 1	4801	Naturlig ventilation	3 m	(#172306) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	29
				(#172305) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	315
				(#171515) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	2850
					0	
Kalvestald 8 års drift	294	Naturlig ventilation	3 m	(#171522) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	44
Sum						3238

Beskrivelse af 8-årsdrift:

Der er taget udgangspunkt i miljøgodkendelsen fra 2008. Kostalden 1 er medregnet i fuld længde. I ungdyrsstald 2 er medregnet et mindre kalvehold. Der er ikke medregnet det areal, hvor goldkøerne og kvierne går i dag, da det ikke indgik i miljøgodkendelsen fra 2008.

Produktioner med miljøteknologi

Der anvendes ikke særlig miljøteknologi i stalde eller på opbevaringslagre.

Gødningsopbevaringsanlæg

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder 1	Flydende				723
Gyllebeholder 2	Flydende				301
Gyllebeholder 3	Flydende				265
Mødding	Fast				131
Nudrift					
Gyllebeholder 1	Flydende				723
Gyllebeholder 2	Flydende				301
Gyllebeholder 3	Flydende				265
oprindelig mødding	Fast				274
8 års drift					
Gyllebeholder 1	Flydende				723
Gyllebeholder 2	Flydende				301
Gyllebeholder 3	Flydende				265
oprindelig mødding	Fast				274
Gødningsandele					
Lagernavn	Gødningstype	Øvrige oplysninger			Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Mødding	Kvæg, heste, får og geder				130
Nudrift					
oprindelig mødding	Kvæg, heste, får og geder				200
8 års drift					
oprindelig mødding	Kvæg, heste, får og geder				150

Der er ikke bygget nye gyllebeholdere siden 8-års driften, og der påregnes ikke at skulle bygges nye i forbindelse med dette projekt. I 8-års driften ligger møddingspladsen mellem den daværende kalvestald og det nuværende maskinhus. Pladsen var ca. 150 m². Der blev søgt om en ny placering af møddingspladsen i tillæg 1 og tillæg 2 og det var en plads på ca. 200 m².

I dette projekt vil man etablere en afhentningsplads mellem gyllebeholder 1 og gyllebeholder 2 på ca. 130 m². Dybstrøelsen bliver afhentet og kørt til biogas samme dag, som den muges ud.

Opbevaringsanlæg med miljøteknologi

Der anvendes ikke miljøteknologi på opbevaringslagrene. Derfor er miljøeffekten sat til 0,0 i ansøgningsmaterialet.

Lagre med flydende husdyrgødning				
Lagernavn	Overfladeareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission for lager (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift				
Gyllebeholder 1	723	289,1	0,0	289,1
Gyllebeholder 2	301	120,3	0,0	120,3
Gyllebeholder 3	265	106,1	0,0	106,1
Nudrift				
Gyllebeholder 1	723	289,1	0,0	289,1
Gyllebeholder 2	301	120,3	0,0	120,3
Gyllebeholder 3	265	106,1	0,0	106,1
8 års-drift				
Gyllebeholder 1	723	289,1	0,0	289,1
Gyllebeholder 2	301	120,3	0,0	120,3
Gyllebeholder 3	265	106,1	0,0	106,1

Andele af gødningstyper og ammoniakemission fra lagre med fast husdyrgødning.

Lagre med fast husdyrgødning					
Lagernavn	Grundareal for lager (m ²)	Gødningstype for andel	Areal af andel af gødningstype (m ²)	Areal af andel udgør af samlet grundareal (%)	Ammoniakemission fra andel (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
Mødding	131	Kvæg, heste, får og geder	130	99,2	46,8
Nudrift					
oprindelig mødding	274	Kvæg, heste, får og geder	200	73,0	72,0
8 års-drift					
oprindelig mødding	274	Kvæg, heste, får og geder	150	54,7	54,0

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet

Der skal til enhver tid være opbevaringskapacitet til minimum 9 måneder enten på selve ejendommen eller via lejede tanke på andre ejendomme.

Af ansøgningsmaterialet fremgår det, at der er en opbevaringskapacitet på ejendommen på 9114 m³. Derudover anvendes tanke på to andre ejendomme, se nedenstående skema. Det supplerer med en opbevaringskapacitet på 3060 tons. Dette giver en samlet opbevaringskapacitet på 12.174 tons når gyllekanaler på Ringkøbingvej 62 medregnes.

Adresse	Kapacitet i tons	Gødningstype	Byggeår	Beholderkontrol
Ringkøbingvej 62 -Ejet	1000	Gylle	1987	
Ringkøbingvej 62 -Ejet	1514	Gylle	1998	
Ringkøbingvej 62 -Ejet	4000	Gylle	2008	
Ringkøbingvej 62 - kanaler	2600	Gylle		
Nygårdsvej 4, 6920 -Ejet	2000	Gylle	2001	
Fiskbævej 10, 6920 - Lejet	1060	Gylle	1990	
I alt	12.174			

Beregning af forventet gødningsmængde (Der regnes med et dyrehold bestående af ca. 400 køer med opdræt. Ved et sådan dyrehold på stald hele året vil produktionen af gylle ligge på ca. 12.584 tons)

Produktion	12.584,0
Vandtilførsel	2.500,0
Opsamlet mængde	15.084,0

I alt opsamles der ca. 15084 tons gylle + vand på årsbasis, svarende til en opbevaringskapacitet på over 9 mdr. Kravene er således overholdt.

Ingen af tankene er overdækket

Der vil blive produceret ca. 1845 tons dybstrøelse på ejendommen, når der laves om fra fast gulv til dybstrøelse i bygning 2. På ejendommen findes en møddingsplads på 130 m². Her lægges dybstrøelsen, når der muges ud. Dybstrøelsen afhentes til biogas som udgangspunkt med det samme, så der vil ikke lægge store mængder på ejendommen.

Produktion	1.845,0
Vandtilførsel	
Opsamlet mængde	1.845,0

Opbevaring af dybstrøelse

Dybstrøelse opbevares efter gældende regler på møddingsplads/afhentningsplads, til det afhentes af biogas.

Det vurderes, at opbevaringen af dybstrøelsen på møddingspladsen nær staldanlæggene sikrer, at møddingen hyppigere bliver kontrolleret mht. lugt og fluer eller anden utilsigtet forurening, end når dybstrøelsen ligger i markstak.

Det vurderes derfor, at ejendommen tager størst mulig hensyn til omgivelserne og naboerne til ejendommen.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet i forhold til produktionen på dette husdyrbrug.

Lokalisering

Forbudszoner

Indenfor forbudszonerne må der ikke etableres nybyggeri (husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg) eller udvidelser/ændringer i eksisterende bygninger, der medfører forøget forurening.

Område	Afstandskrav	Afstand målet fra nybyggeri/bygning, hvor ændringen eller udvidelsen sker
By - og sommerhuszoner	50 meter	>50 meter
Lokalplanområder	50 meter	>50 meter
Nabobeboelsesbygninger	50 meter	>50 meter
Afstand til kategori 1-natur og kategori 2-natur*	10 meter	>10 meter

* Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Der er intet nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger indenfor forbudszonerne.

Afstandskrav

Til husdyranlæg generelt (stald, opbevaringslager og/eller ensilage- opbevaringsanlæg) er der faste afstandskrav for at beskytte imod forurening eller væsentlige gener fra anlæggene.

Afstandskravene gælder kun for nybyggeri, og eksisterende anlæg er derfor ikke omfattet af bestemmelsen.

Type	Afstandskrav (m)	Mindste afstand til anlæg (m)
Vandforsyning til < 10 ejendomme	25	>25 meter
Vandforsyning til > 10 ejendomme	50	>50 meter
Vandløb, dræn og søer * ¹	15	>15 meter
Offentlig vej, privat fællesvej	15	>15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	25	>25 meter
Beboelse på samme ejendom * ²	15	<15 meter
Naboskel	30	>30 meter

*¹ Fra åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m² skal der være mere end 100 meter til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning.

*² Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Der er mindre end 15 meter til beboelse på ejendommen. Men idet der ikke er tale om nybyggeri men ændring inden for eksisterende rammer, får det ikke betydning for denne miljøgodkendelse.

De lovpligtige afstandskrav er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

Beskyttelseslinjer

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt omkring fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb.

Der er ved behandlingen af sagen taget stilling til nedenstående beskyttelseslinjer, og det er med X angivet, om nybyggeri på ejendommen ligger indenfor eller udenfor linjerne.

Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)	Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)
Klitfredede arealer		X	Skove		X
Strand		X	Fortidsminder		X
Søer		X	Kirker		X
Vandløb		X			

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

Samlet vurdering af lokalisering

Idet husdyrbruget ligger udenfor forbudszoner, alle afstandskrav er overholdt og anlæggets placering ikke er i strid med beskyttelseslinjer, er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at husdyrbruget ikke placeringsmæssigt vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Påvirkning af landskab

Husdyrbruget ligger uden for de områder, som i kommuneplanen er udpeget bevaringsværdige landskaber, større uforstyrrede landskaber og værdifulde kulturmiljøer.

Råstofinteresseområde

Området hvor udvidelsen af ensilagepladsen ønskes placeret er i den gældende Råstofplan 2016 udlagt som råstofinteresseområde Brejning.

Det udlagte råstofgraveområde udgør ca. 122,5 ha. Idet der i denne miljøgodkendelse kun ansøges om etablering af ensilageplads på ca. 0,5 ha ud af det samlede areal på 122,5 ha har Region Midtjyllands Råstof-team ingen bemærkninger til dette. Se Region Midtjyllands udtalelse i bilag 5.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget ligger i landskabstypen småbakkede morænelandskab, der er karakteriseret ved små bakker til jævnt kuperede landskaber. Det er en sårbar og følsom landskabstype, der som udgangspunkt principielt er uegnet for nyplacering og udbygning af store landbrug.

Bygningsbeskrivelse

Der opføres ikke nye staldbygninger i forbindelse med denne ansøgning om miljøgodkendelse. Der ændres kun på indretningen inden for eksisterende rammer, idet der kun laves dybstrøelsesbokse i kostald og ungdyrstald. Dog opstilles kalvehytter udendørs, hvilket vil dække ca. 100 m². De placeres ved ensilagepladsen. Samlet set vurderes det, at husdyrbrugets staldanlæg vil fremstå uændret.

Der sker en udvidelse af eksisterende køresiloanlæg med 3078 m² inklusiv randzone og forplads. Den nye køresilo bliver 38 meter bred og får samme længde som de andre. Udvidelse af køresiloen sker i tilknytning til den eksisterende køresilo på ejendommen, se bilag 1. Derfor vil hele ejendommen fremstå, som en samlet enhed efter udvidelsen.

Beplantning:

Beplantning udgør et betydningsfuldt element ved at relatere et bygningsanlæg til landskabet og visuelt binde det til jordoverfladen og skabe et harmonisk anlæg.

Især beplantningen op til og omkring bygningerne har betydning for helhedsbilledet i forhold til omgivelser og landskabet. Sammen med stillingtagen til materialer og farver er beplantning vigtigt for staldanlægs miljø ude og inde samt for den visuelle opfattelse af byggeriet i sig selv og i tilknytning til dets omgivelser.

I miljøgodkendelsen af 15. august 2008 er der stillet vilkår om, at der skal plantes spredte beplantninger langs med kostaldens østvendte facade. Beplantningen skal bestå af egns-karakteristiske træer og buske. Beplantningen skal vedligeholdes. Endvidere står, at eksisterende

læhegn og beplantninger omkring ejendommens udbringningsarealer skal, så vidt muligt, bibeholdes og vedligeholdes.

Under sagsbehandlingen af denne miljøgodkendelse fremgår det af luftfotos, at beplantningen aldrig er blevet etableret. Det er 11 år siden ovenstående vurdering blev lavet og derfor foretages i denne tilladelse en ny vurdering af staldanlæggets påvirkning af landskabet.

Ejendommen ligger i nærheden af andre landbrugsejendomme og skiller sig ikke ud i forhold til anvendelsen af det omkringliggende landskab.

Landskabet er et lukket landbrugslandskab, hvor mange læhegn og punktbeplantninger gør, at der ikke er direkte indsigtslinjer til ejendommen, selvom den ligger højt i landskabet. Det vil sige, at man ikke ser hele den østvendte facade i fuld længde og i forhold til den befærdede hovedvej er stalden placeret med endegavlen mod vejen.

Fra hovedvejen er ejendommen delvist skjult af høje tætte læhegn langs vejen og punktbeplantninger ved indkørslen. Fra mindre veje på bagsiden af ejendommen er den ligeledes delvist skjult af læhegn langs markskel. Derfor vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at ejendommen er indpasset i landskabet og at der på nuværende tidspunkt ikke kræves beplantning langs den østvendte facade. Der stilles heller ikke krav om beplantning omkring den nye udvidelse af ensilagepladsen.

Eksisterende læhegn og beplantninger omkring ejendommen og i markskel bør bibeholdes og vedligeholdes.

Samlet vurdering af påvirkningen af landskab

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Påvirkning af vilde planter og dyr.

Ammoniak påvirkning af natur

Påvirkningen af natur med dens bestande af vilde planter og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning vurderes på baggrund af følgende

Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme natur-områder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000

planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk.1, nr. 1 heder og overdrev indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet.
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.

Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

I kraft af den store afstand (mere end 3 km) til kategori 1 naturområdet (rigkær ved Velling) er det vurderet, at ændringerne, samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur.

I ansøgningsmaterialet er der foretaget beregninger indeholdende kumulation med andre ejendomme. Beregningen viser, at der ikke sker en påvirkning af naturområdet. Depositionen er 0,0 kg N/ha/år.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 1 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af udvidelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 1 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

I kraft af den store afstand til heden sydvest for ejendommen (mere end 3 km), er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug, ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af det nærmeste Kategori 2-Natur.

Beregninger viser, at depositionen til området er 0,0 kg N/ha/år.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 2 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af udvidelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 2 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret moser, enge og søer. Derudover findes der overdrev og potentielt ammoniakfølsomme skov inden for en afstand af 1,8 km fra husdyrbruget. Moser, heder, enge, strandenge, søer og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne og øvrigt §3 beskyttet natur er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning	Merbelastning Kg/N/ha	Målsætning i Kommuneplan	
Mose	260 m	Syd	0,0	C-målsat	
Mose	225 m	Nord	0,2	C-målsat	

Mose	325 m	Sydøst	0,0	C-målsat	
Overdrev	1,3 km	Vest	0,0	B-målsat	
Hede	1,8 km	Sydvest	0,0	C-målsat	
Ammoniak følsomme skov områder	1,4 km	Sydvest	0,0	-	
Enge	570 m	Øst	-	C-målsat	
Søer/vandhuller	248 m	Nordøst	-	C-målsat	
Søer/vandhuller	245 m	Nordøst	-	C-målsat	

Der er tre overordnede målsætninger for naturbeskyttelsesområderne i kommuneplanen 2013-2025 (Kommuneplanen kan ses på www.rksk.dk):

	A-målsatte	B-målsatte	C-målsatte
Mål	Områderne bevares med deres sjældne plante-og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne	Der arbejdes aktivt for en gunstig bevaringsstatus for områdernes plante- og dyreliv	Der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Inden for 300 meter fra staldanlægget forekommer derudover vandhuller, som ikke er Kategori 3-Natur, men § 3-beskyttet natur.

Søer og vandhuller over 100 m² er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 om forbud mod tilstandsændringer. Søer og vandhuller påvirkes af tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende markområder i omdrift. Udgravning og oprensning af søer og vandhuller er som udgangspunkt ikke tilladt uden en dispensation. Det samme gælder aktiviteter, som vil ændre vandhullets vandstand.

De fleste vandhuller beliggende i agerlandet er næringspåvirkede i større eller mindre grad gennem diffus tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende marker i omdrift. Det betyder, at de fleste vandhuller er eutrofe, bortset fra enkelte vandhuller, som ligger sammen med heder eller i skovområder, hvor de ikke påvirkes med næringsstoffer.

Idet vandhullerne ligger omgivet af marker i omdrift, er det kommunens vurdering, at vandhullerne er næringspåvirket. Ammoniak påvirkningen fra luften vil være af uvæsentlig betydning for vandhullerne, idet bidraget fra markerne er væsentligt større end det der afsættes fra luften.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at ændringen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af naturområderne.

Påvirkning af bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern Kommune:

- Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:
- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Bæver: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb eller søer, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget. Har sin hovedaktivitet i et kerneområde, hvor dæmninger og bæverbo kan observeres - som oftest nær pilebuske, birk, bævreasp og røn.
- Ulv: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til større skov- og hedeområder med en stor bestand af kron dyr. Foretrækker tyndt befolkede områder, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter, heriblandt grøn kølleguldsmed: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At i forbindelse med projektets gennemførelse, hovedsagelig er almindelig omdriftsareal, og at inddragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr

De generelle beskyttelsesniveauer er i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af BAT-emissionskravet til ammoniak og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

I forhold til påvirkningen af bilag IV-arter vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåren kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau.

Det vurderes at ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkring liggende naturområder.

Endvidere vurderes det at det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Påvirkning af jord grundvand og overfladevand

Reguleringen af arealer til udbringning af husdyrgødning sker gennem generelle regler uden krav om forudgående tilladelse eller godkendelse. Miljøvurderingen omfatter derfor alene den påvirkning som husdyrbrugets anlæg og aktiviteter derpå kan medføre.

Generelt er husdyrbrugets anlæg omfattet af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og ved Ringkøbing-Skjern Kommunes miljøtilsyn på husdyrbrugene føres der tilsyn med overholdelsen af bekendtgørelsen. Der er mulighed for, at der i godkendelser og tilladelser efter [§§ 16 a](#) og [16 b](#) i husdyrbrugsloven kan fastsættes vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler.

Påvirkning fra staldanlæg:

Generelt skal husdyranlæg, herunder stalde, læskure m.v., være indrettet således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende, hvor der er en sådan koncentration af dyr, at næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet.

Produktionsapparatet vedligeholdes jævnligt og der laves eftersyn 1 gang årligt.

Under den daglige arbejdsgang holdes der jævnligt øje med maskiners og installationers tilstand, så der kan gribes ind, før der sker uheld der kan være til skade for miljøet eller omgivelserne.

Det er kommunens vurdering, at når staldene er etableret med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra

dyrene og de anvendte redskaber, vil der ikke være en påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand fra staldanlægget.

Staldene er desuden indrettet med et afløbssystem til opsamling af flydende husdyrgødning og restvand, jf. afløbsplanen i bilag 3.

Påvirkning fra gødningsopbevaringsanlæg:

Generelt skal husdyrgødning føres fra stalden til opbevaringsanlæg, som er etableret og drives i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Husdyrgødningsbaseret kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. må dog også oplagres i marken (markstakke) efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Der etableres en afhentningsplads mellem gyllebeholder 1 og gyllebeholder 2 på ca. 130 m². Den skal bruges til meget kort tids opbevaring af dybstrøelse inden det afhentes af biogasanlægget. Som hovedregel vil det kun ligge på pladsen 1 dag inden det afhentes. Dette vurderes, ikke at udgøre en forureningsfare for omgivelserne.

Opbevaring af dybstrøelsen på møddingspladsen nær staldanlæggene sikrer, at møddingen hyppigere kontrolleres mht. lugt og fluer eller anden tilsigtet forurening, end når dybstrøelsen lægges i markstak. Dybstrøelsen bliver som udgangspunkt afhentet til biogas samme dag, som den muges ud. Det sikrer, at der ikke ligger store mængder på ejendommen.

Gylletankene er tilmeldt 10 års beholderkontrol og de efterses årligt for revner og skader.

Påvirkning fra foderopbevaringsanlæg samt håndtering af spildevand, restvand og saftafløb

På et husdyrbrug kan der være forskellige typer af brugt vand og saft fra foder og husdyrgødning, som skal håndteres på forskellige måder. Definition af type, krav dertil og beskrivelse af den aktuelle håndtering på Ringkøbingvej 62, 6971 Spjald er samlet i nedenstående tabel.

Sanitært spildevand
Definition og krav: Afløb fra toilet og køkken i driftsbygninger, skal afledes til et godkendt spildevandssystem. Der skal ansøges om særskilt godkendelse.
Håndtering på husdyrbruget: Der er ikke toilet i eksisterende staldbygninger og dermed ingen sanitært spildevand herfra.
Regnvand
Definition og krav: Tagvand og vand fra befæstede arealer, som ledes direkte til dræn/faskine i stedet for spildevandssystem. I forhold til de befæstede arealer forudsætter dette, at der ikke er væsentlig risiko for spild af olie eller andre forurenende stoffer på de befæstede arealer. På landbrugsejendomme kan vandet fra tagflader og befæstede overflader afledes til nedsivning eller til vandløb. Alle ændringer af eksisterende afløb skal som udgangspunkt godkendes. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.
Håndtering på husdyrbruget: Vand fra befæstede arealer, herunder ensilagepladsen, opsamles i fortank og udsprinkles. Regnvand fra tage ledes til nedsivning i faskine, se bilag 3.
Møddings- og ensilagesaft

<p>Definition og krav: På møddingspladser, ensilagepladser og pladser til kalvehytter skal regnvand, som falder på pladserne og væske der løber fra saftgivende ensilage og fast gødning opsamles i en godkendt beholder og udbringes efter samme regler som gylle og fast gødning.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Væske fra plads med kalvehytter skal ledes til fortank/gyllebeholder. Saft fra møddingspladsen ledes via fortank til gyllebeholder.</p>
Restvand
<p>Definition og krav: Mælkerumsvand samt vand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter og lignende fra almindelig landbrugsdrift. Væske fra ensilageopbevaringsanlæg med ikke-saftgivende ensilage og væske, der udelukkende er opsamlet fra ensilageopbevaringsanlæg senere end 1 måned fra ilægning af saftgivende ensilage. Restvand kan efter anmeldelse til Ringkøbing-Skjern Kommune udsprinkles på landbrugsarealer med en afgrøde. Betingelserne i landbrugets byggeblad om udsprinkling af ensilagesaft og restvand skal være opfyldt.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Vaskevand fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden. Alt processpildevand fra driftsbygningerne ledes til gylletank. Fra den nye ensilageplads etableres et udsprinklingsanlæg, som skal dimensioneres og etableres i henhold til landbrugets byggeblad. Restvand fra ensilagepladsen udsprinkles. Dog vil væske fra kalvevogne via et fald løbe til gyllebeholder og ikke løbe til udsprinkling. For flere detaljer om udsprinkling se afsnittet under denne boks.</p>
Spildevand fra vaskeplads
<p>Definition og krav: Spildevand fra vask af landbrugsmaskiner skal opsamles i gyllebeholder eller anden godkendt beholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske i marken.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: På husdyrbruget foretages vask af maskiner på fast plads med afløb til gyllebeholder. Der rengøres ikke marksprøjter på ejendommen.</p>

Der henvises desuden til afløbsplan i bilag 3.

Frisk græs ensileres i plansiloanlægget og herfra vil der være saftafløb. Der er tidligere meddelt godkendelse til udsprinkling af overfladevand herfra jf. afgørelse af 7. oktober 2011 i bilag 6. Denne tilladelse er fortsat gældende. Dog søges der nu om udsprinkling af overfladevand fra et større areal end der er meddelt tilladelse til i afgørelsen af 7. oktober 2011. Med denne miljøgodkendelse forøges det areal der må udsprinkles overfladevand fra. Arealet ændres fra 4900 m² til 6800 m².

Den eksisterende del (ca. 3722 m², her fraregnet område hvor kalvehytter opstilles) og den nye del (3078 m² inkl. randzone og forplads) af ensilagepladsen etableres med opsamlingsriste, se bilag 3. Herfra løber vandet videre til en opsamlingsbeholder med en bufferkapacitet på min. 86 m³ og en pumpe med en kapacitet på min. 9 m³/t. Vandet udsprinkles på markarealer omkring ejendommen, se rørføring og arealer på bilag 3.

Af ovenstående afgørelse fremgår det, at på baggrund af afvandingsarealets beskaffenhed, jordtype og beliggenhed i forhold til vandløb og borer, samt den meget begrænsede mængde næringsstoffer i udsprinklingsvandet, vil udsprinkling ikke medføre en forøget forurening af overfladevand til grøfter, vandløb og grundvand. Det vurderes heller ikke at ville medføre væsentlige påvirkninger af naturtilstanden på de nærmeste sårbare naturområder. Denne vurdering er fortsat gældende.

Der gælder følgende for udsprinkling:

- Betingelserne i landbrugets byggeblad om udsprinkling af ensilagesaft og restvand skal til enhver tid være opfyldt.
- Vand fra ensilagepladsen må kun udsprinkles på landbrugsarealer med en afgrøde.
- Udbringning af ensilagesaft og restvand må ikke give anledning til unødige gener.
- Udbringning af ensilagesaft og restvand må ikke udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for afstrømning til vandløb, herunder dræn, søer over 100 m² og kystvande.
- Udbringning af ensilagesaft og restvand på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord er ikke tilladt.

- I perioden fra høst til 1. november må der ikke udbringes ensilagesaft, medmindre udbringningen sker på bevoksede arealer eller på arealer, hvor der er afgrøder den følgende vinter.
- I perioden fra den 15. november til den 1. februar må der ikke udbringes ensilagesaft (læs definition for restvand i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilagesaft m.v.).
- Under forudsætning af, at ensilagen ikke er saftagivende, må restvandet hele året – også i perioden fra den 15. november til den 1. februar – udsprinkles på landbrugsarealer med afgrøde med kvælstofnorm.

Påvirkning fra opbevaring af bekæmpelsesmidler, olie og brændstof

Ansøger oplyser, at dieseltanken er placeret i maskinhuset. Tanken er på 2500 L og etableret i 2006. Påfyldning sker altid under opsyn. Evt. spild opsamles omgående med sugende materiale.

Spildolie afleveres tilbage til leverandørværkstedet, eller olieskift foretages på værksted. Der er derfor ikke dunke med spildolie eller oliefiltre på ejendommen.

Der opbevares ikke kemikalier på ejendommen.

Der er i forbindelse med ansøgningen indsendt en oversigt over affaldstyper og kemikalier, og hvordan de opbevares og bortskaffes.

Ringkøbing-Skjern Kommune kan oplyse, at generelt skal opbevaring ske, så der ikke er risiko for at forurene jord, vandmiljø og grundvand. Det betyder i praksis, at der ikke må være afløb fra opbevaringsrum, med mindre det fører til en opsamlingsbeholder. Det betyder også, at gulvet skal være med tæt bund. Spild skal suges op med f.eks. kattegrus eller savsmuld og afleveres til en genbrugsstation.

Påvirkning af grundvand

Anlægget ligger i område med særlige drikkevandsinteresser.

På husdyrbrugets arealer er der markvandingsboringer. Ved boringer, jf. § 22, stk. 1 i Miljøbeskyttelsesloven, bør der holdes et beskyttelseszone omkring borestedet på mindst 10 m for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Håndtering og opbevaring af affald

Ansøger har indsendt en oversigt over affaldstyper og kemikalier, og hvordan de opbevares og bortskaffes:

Affald fra husdyrbrug kan typisk indeles i følgende affaldsfraktioner

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (Pap, papir, jern og metal, tomme olietromler og tanke, tomme plasticsække, paller, malet og lakeret træ).
- Farligt affald (lysstofrør og sparepære, spraydåser, oliefiltre, batterier).
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler og medicinrester).
- Døde dyr, afhentes af DAKA vest for kostalden, mellem gyllebeholder 1 og 2. Her er der etableret en plads med spalter og som er overdækket. Pladsen er ikke synlig fra omgivelserne.
- Forbrændingseget affald (halmballesnor, papirsække, gamle frønnede bildæk).
- Deponeringseget affald (asbestholdige byggemateriale).
- Kanyler og medicinrester afleveres til dyrlæge.
- Tom medicinemballage kommer i dagrenovation.
- Erhvervsaffald opbevares i container på 12 l., som tømmes efter behov.
- Spildolie afleveres tilbage til leverandørværksted, eller foretages på værksted. Der er derfor ikke dunke med spildolie eller oliefiltre på ejendommen.
- Dieseltanken er placeret i maskinhus tanken er på 2500l. og etableret i 2006.
- Rengøringsmiddel til vask af malkeur opbevares i tankrum, tom emballage kommer i container.

Alt affald afskaffes i henhold til kommunens regulativ. Det vurderes, at håndteringen af affald og restprodukter sker på forsvarlig vis og at projektet ikke har påvirkninger på omgivelserne.

Kommunens vurdering:

Det vurderes, at ovenstående beskrivelse af affaldshåndtering og bortskaffelse sker efter gældende regler.

Håndtering af unormale driftssituationer og uheld

Ansøger oplyser:

Der forekommer sjældent driftsforstyrrelser, som vil kunne medføre forøget forurening. De alvorligste uheld på landbrugsejendomme forekommer i forbindelse med udslip af gylle, olier, rengøringsmidler ved strømsvigt eller ved brand.

Minimering af forurening:

Gylle: Ved håndtering af gylle er der altid en potentiel risiko for forurening. For at undgå uheld sker gyllepumpning under opsyn. Af andet der minimerer risikoen for uheld kan nævnes at gylletanken er placeret så bakkemanøvre i forbindelse med afhentning af gylle ikke er nødvendigt.

Brand: På ejendommen er der pulverslukker til mindre brande. Ved større brand tilkaldes brandvæsenet.

Strømsvigt: Ved strømsvigt har ejendommen nødgenerator.

Olieudslip: Hvor der håndteres olie og diesel vil der være potentiel risiko for forurening. For at minimerer risikoen for spild sker påfyldning af diesel altid under opsyn. Eventuelt spild opsamles med sugende materiale (savsmuld), som findes i nærheden. Diesel opbevares i maskinhus. Der opbevares ikke spildolie/oliefiltre på ejendommen.

Kemikalier: Ingen kemi på ejendommen.

Medicin: Der opbevares medicin i medicinskab der står i kontoret i kostalden.

Minimering af gene:

Der bliver i forbindelse med miljøansøgningen udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen og planen vil løbende blive revideret. Beredskabsplan vil blive fulgt i forbindelse med uheld.

Det vurderes at der er taget tilstrækkelig forholdsregler i tilfælde af uheld, ved at der er en procedure for hvad der skal gøres i tilfælde af uheld og for at mindske risikoen for uheld.

Kommunen vurdering:

I forbindelse med denne miljøgodkendelse, er der udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand

Beskyttelsen af jord, grundvand og overfladevand imod påvirkninger fra driften af husdyrbrug er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor der er generelle regler der skal overholdes, i forbindelse med etablering og drift af husdyrbrugets anlæg.

Overholdelsen af de generelle regler bliver kontrolleret gennem kommunens miljøtilsyn med husdyrbrugene, og der bliver ved hvert tilsyn foretaget en risikovurdering der anvendes til fastsættelse af tilsynsfrekvensen.

Der er til yderligere sikring imod forurening af jord, grundvand og overfladevand stillet vilkår til:

- Renholdelsen af de arealer der afleder vand til nedsivning eller recipient
- Vedligeholdelsen af afløb, pumper og andet som anvendes til spildevand, restvand og saftafløb
- Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb
- Vask af landbrugsmaskiner
- Håndtering og opbevaring af affald.
- Opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af oplysninger fra ansøger, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte jord, grundvand og overfladevand mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Påvirkning af naboer

Husdyrbruget kan påvirke naboer med lugt-, støj-, rystelser-, lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold.

Lugt

Lugtgenekriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Genekriterierne for lugt må maksimalt være:

- 5 OUE pr. m³ og 1 LE pr. m³ i byzone og sommerhusområder og fremtidigt byzone- eller sommerhusområde der er med i kommuneplanens rammedel.

- 7 OUE pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og i områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til:
  - Boligformål
  - Blandet bolig og erhvervsformål
  - Offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Desuden beregnes en konsekvenszone, som er det område hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt kan registreres, og hvor ejere og beboere i beboelses bygninger derfor bliver orienteret

Kumulation af lugt

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 300 meter fra følgende:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone- eller sommerhusområde.
- Områder i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål, offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- Samlet bebyggelse

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 100 meter fra nabobeboelse (beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften).

Geneafstanden skal derfor ikke forøges.

Beregninger

I ansøgningen beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² i de enkelte staldafsnit og emissionsfaktorerne for de forskellige dyretyper og staldsystemer. Geneafstand korrigeres i forhold til placering af omboende og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation).

I ansøgningen er der lavet følgende beregninger:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Ringkøbingvej 60 	0	FMK	113,5	113,5	421,1	Ja
Ringkøbingvej 44 	0	NY	318,8	318,8	1998,7	Ja
Den vestlige Del, Brejning 	0	NY	476,5	476,5	3510,5	Ja

Konsekvenszone: 468 meter

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Beregninger af lugtemissioner fra produktioner

Ansøgt drift								
Staldafsnit								
Kostald 1	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
			(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
	172180	0	465,0	1950,0	0	465,0	1950,0	150
	172179	0	976,5	4095,0	0	976,5	4095,0	315
	171513	0	8835,0	37050,0*	0	8835,0	37050,0*	2850
Ungdyrsstald 2								
Ungdyrsstald 2	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
			(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
	171516	0	1550,0	6500,0*	0	1550,0	6500,0*	500
Kalvestald 3								
Kalvestald 3	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
			(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
	171520	0	744,0	3120,0*	0	744,0	3120,0*	240
Kalvehytter 4								
Kalvehytter 4	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
			(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
	172154	0	316,2	1326,0	0	316,2	1326,0	102
Sum			12886,7	54041*		12886,7	54041*	

*Lugten kommer fra flexgrupper, hvor den højeste lugt fra hver flexgruppe er valgt.

Nudrift								
Staldafsnit								
Kostald 1	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
			(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
	172151	0	89,9	377,0	0	89,9	377,0	29
	172150	0	976,5	4095,0	0	976,5	4095,0	315
	171514	0	8835,0	37050,0	0	8835,0	37050,0	2850
Ungdyrsstald 2								
Ungdyrsstald 2	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
			(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
	171517	0	1348,5	5655,0	0	1348,5	5655,0	435
Kalvestald 3								
Kalvestald 3	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
			(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
	171519	0	744,0	3120,0	0	744,0	3120,0	240
Sum			11993,9	50297		11993,9	50297	

Ansøger oplyser:

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på

lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §30 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug. Der er lavet lugtberegninger for produktionen på ejendommen for ansøgt drift, nudrift og seneste 8 års drift, se tabel. Beregningerne viser en geneafstand på henholdsvis 476,5 m til byzone, 318,8 m til samlet bebyggelse og 113,5 m til nærmeste nabo uden landbrugspligt.

Det vurderes, at der ikke skal regnes med kumulation med andre ejendommen.

Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering:

Der anvendes ikke miljøteknologi til reduktion af lugten på denne ejendom. Lugtgenekriterierne kan overholdes uden brug af teknologi jf. den første tabel.

Støj og rystelser

Ansøger oplyser:

Der er ikke mange støjkluder på ejendommen. Der kan dog forekomme støj i forbindelse med

indblæsning af foder. Støjen vil normalt kun kunne høres inde i bygningerne eller meget tæt på. Omkringboende vil normalt kun opleve støj i forbindelse med eksempelvis ensilering tæt på deres beboelser. Og ved transporter fra og til ejendommen.

Indblæsning af foder:

Der er to kraftfodersiloer på ejendommen, der fyldes ca. hver 14 dag.

Malkning:

Der er robotter, så der malkes hele døgnet. Der er frekvensstyret vakuumpumpe, der reducere støjen væsentligt.

Foderblanding:

Der blandes foder to gange om dagen, typisk morgen og aften.

Ensilering:

Ensilering sker ca. 10 dage / år og foregår normalt i dagtimerne, hovedsageligt på hverdage. I spidsbelastningssituationer kan det ske i weekender og uden for normal arbejdstid. Udkørsel af husdyrgødning sker primært i forbindelse med forårsarbejdet og sker normalt på hverdage mellem 07.00 og 19.00. Der kan også forekomme transport i weekender og uden for normal arbejdstid. Det vurderes ikke, at naboerne i det daglige vil blive generet af støj fra bedriften. Dette vurderes ikke at ændrer sig fra nudrift og til ansøgt drift.

Tiltag:

Al kørsel uden for normal arbejdstid forsøges undgået.

De anbefalede mindsteafstande mellem husdyrbrug (kvæg) og nærmeste nabo er baseret på Miljøstyrelsens erfaringer om miljøforhold. Jævnfør virksomhedsbeskrivelsen fra håndbog om Miljø og planlægning, Miljøstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen, Landsplanafdelingen, 2004, anvendes en mindste afstand på 300 m til nabobeboelse.

Nærmeste nabobeboelse (Ringkøbingvej 60) ligger ca. 419 m fra den kostalden. Da støjkluderne på ejendommen ligger længere væk end 300 m fra naboen vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gene for de omkringboende.

Kommunens vurdering:

Støjkloder fra husdyrbruget udgøres primært af processer i forbindelse med levering og blanding af foder, støj fra malkning, ensilering samt transporter til og fra ejendommen.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om maksimale grænser for støj, samt at såfremt der skulle opstå gener fra støj for de omkringboende, og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages målinger.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

Lys

Ansøger oplyser:

Der er arbejdes lys på nord gavlen, på ungdyrstalden og på den vestlige siden mod maskinhuset. Der er kun alm. facade belysning, der lyser efter mørkets frembrud. Der er vågelys i staldene mellem 22.00 og 05.00. Der er lys på køretøjer i efter mørkets frembrud når de er i brug.

Det vurderes, at husdyrbruget kan drives uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne, da der er bevoksning og træer og bygninger der skærmer for lyset til omgivelserne.

Desuden sker der ingen ændringer i forhold til nudriften.

Kommunens vurdering:

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, idet der kun anvendes nødvendig facadebelysning.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

Tilstedeværelse af skadedyr på bedriften forbygges ved orden og god hygiejne samt ved at bekæmpe eventuelle problemer så snart de opstår.

Fluer: Flueplager forebygges ved brug af hyppig rengøring og brug af kemi mod fluer.

Rotter: Tilstedeværelse af rotter kontaktes godkendt firma.

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil være til gene for de omkringboende.

Kommunens vurdering:

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

Støv

Ansøger oplyser:

Der kan opstå støvgener ved levering af foder indblæsning i silo, kørsel på grusveje, høstarbejde og lign. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, og det må forventes, at støvgener fra levering af foder og indblæsning i siloer vil øges. Det vurderes dog primært at være lokalt på ejendommen, og ikke en væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter. Støvgener må også påregnes i kortere perioder under høstarbejdet.

Der vurderes, dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige.

I tørre perioder kan der opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter.

Ejendommen ligger mere end 300 m fra naboer, det vurderes, derfor at produktionen ikke vil give ophav til støvgener uden for de nære områder omkring staldene.

Kommunens vurdering:

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

Transport

Kommunen skal i forbindelse med sagsbehandlingen af en miljøgodkendelse vurdere, om til- og frakørsel til bedriften vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende. Generne fra trafik forekommer i forbindelse med til- og frakørsel til bedriften med dyr, foder og husdyrgødning.

Generelt kan der i en miljøgodkendelse stilles vilkår til om, at anvende bestemte interne veje samt hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Der kan desuden stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Derimod er der ikke i husdyrbrugsloven hjemmel til at fastsætte vilkår for transporten på offentlig vej, samt spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. (NMK-132-00789 og NMK-132-00839).

Ansøger oplyser:

Transporten fra og til ejendommen er for størstedelen foder, dyr og husdyrgødning. I vækstsæsonen er der endvidere et antal transporter til og fra de dyrkede arealer, primært i forbindelse med ensilering af græs/majs og udbringning af husdyrgødning. Da der skal leveres til biogas vil der komme flere transporter, da gyllen skal flyttes flere gange, derfor stiger antal kørsler. Antallet af transporter i nu og ansøgt drift:

Type	Nudrift	Ansøgt drift	Transportmiddel	Tidsrum ***
Brændstof	8	8	Lastbil	Man-fre.
Afhentning DAKA	12	12	Lastbil	Man-fre.
Fra grovware firmaer	24	44	Lastbil	Man-fre.
Flytning af dyr	12	24	Lastbil	Man-fre.
Grovfoder *	10	10	Traktor	Man-fre.
Fast møg *	312	312	Traktor	Man-fre.
Gylletransporter*	485	750	Traktor og vogn/ lastbil	Man-fre.
Mælk	183	183	Lastbil	Variere
Ca. i alt**	1046	1343		

* I spidsbelastningssituationer vil gyllekørsel og transport af grovfoder kunne ske uden for ovennævnte tidspunkter. Der vil, i den udstrækning det er muligt, blive taget hensyn til omkringboende. Gyllen udbringes pt. med 25 tons vogn. Det er lastbil der flytter gylle til biogas med 35 og 38 tons pr. læs.

**Transporter i alt er ca. tal vurderet ud fra nuværende drift og hvordan man tænker det vil se ud.

***Det tilstræbes at ligge transporterne indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes derfor, at transporter til og fra ejendommen ikke vil påvirke omgivelserne væsentlig.

Kommunens vurdering:

Ansøgt projekt vil betyde forøget transport til og fra husdyrbruget. Der er tale om, at især antallet af gylletransporter vil stige. Årsagen til dette er, at gyllen skal afgasses på et biogasanlæg hvilket betyder, at den flyttes flere gange.

Der er kun en adgangsvej ned til ejendommen og derfor vil alle transporter foregå ad denne. Dog vil alle transporter væk fra ejendommen kunne afvikles ad Ringkøbingvej, hvilket i forvejen er en stor og trafikeret vej.

Derudover vil der være en stigning i antallet af transporter med dyr og grovfoder.

Forøgelsen af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Døde dyr

Ansøger oplyser, at alle døde dyr afhentes af DAKA vest for kostalden mellem gyllebeholder 1 og 2. Her er der etableret en overdækket plads med spalter. Pladsen er ikke synlig fra omgivelserne.

Kommunen vurderer, at døde dyr opbevares på en hensigtsmæssig måde frem til de afhentes af DAKA.

Samlet vurdering af påvirkning af nabogener

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte naboer mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §16a miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

Staldindretning

Management

Foder

Forbrug af vand og energi

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen

I godkendelser og tilladelser til husdyrbrug med en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal der fastsættes vilkår til opfyldelse af krav til den maksimale ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøstyrelsen har udmeldt, at kommunerne ikke skal anvende BAT-konklusionerne, med de meget omfattende baggrundsdokumenter, ved fastlæggelse af bedste tilgængelige teknik. I stedet skal kommunerne anvende de regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne. Fra 1. august 2017 forventes der efter denne model at være fastsat en række generelle regler om BAT, der skal sikre denne implementering herunder bindende BAT-krav om ammoniakreduktion fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, regler om BAT i forhold til andet end ammoniak, generelle regler om miljøledelse mv.

Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, men kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet betragtes som nyt eller eksisterende. Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak for de fleste typer af eksisterende stalde og nye stalde.

BAT-krav er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen angivet som den maksimale ammoniakemission i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år for de forskellige dyretyper og staldsystemer.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier. Fastlæggelsen af BAT-niveauet sker i samarbejde med landmandens konsulent.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

BAT-krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde:

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald	BAT krav ved eksisterende stald
			(kg NH ₃ -N / (m ² · år))	(kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Kostald 1	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit	0,89	1,16
Kostald 1	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Kostald 1	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Ungdyrstald 2	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Kalvestald 3	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Kalvehytter 4	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsættes vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniaktabet pr. produktion, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på husdyrbruget.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT						
Produktion	BAT krav		Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
	Areal (m ²)	(kg NH ₃ -N / (m ² · år))				
(#171513) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	2850	1,16	1	3306		
(#172179) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	315	0,84	1	265		
(#172180) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	150	0,84	1	126		
(#171516) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	500	0,84	1	420		
(#171520) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	240	0,84	1	202		
(#172154) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	102	0,84	1	86		

Den vejledende BAT-emissionsgrænseværdi er beregnet til 4404 kg NH₃/år for staldene. Emissionsværdien for opbevaringslagrene er 562 kg NH₃/år.

Det samlede BAT-krav for bedriften er derfor 4966 kg NH₃/år.

Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er ifølge ansøgningen 4966 kg NH₃/år.

Den beregnede BAT-emissionsgrænseværdi er således overholdt.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4404	562	4966
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4404	562	4966
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Staldindretning

Den første halvdel af kostalden blev bygget i 2003 og senere er den forlænget med den anden halvdel i 2008. Kostalden er indrettet som sengestald med spalter og ringkanal. Med denne miljøgodkendelse indrettes et mindre område med dybstrøelse, se bilag 2.

I miljøgodkendelsen fra 2008 blev der stillet vilkår til etablering af skrabere i kostalden. Denne teknologi er ikke længere på teknologilisten og udgår derfor som ammoniakreducerende tiltag.

I ansøgt drift søges om, at kostalden indrettes med sengestald og spalter på 2850 m² og dybstrøelsesareal på 465 m².

I ungdyrstald 2 laves fast drænet gulv med sengebåse om til et dybstrøelsesafsnit på 500 m².

Kalvestald 3 er en dybstrøelsesstald med fast bund og naturlig ventilation.

Et nyt staldafsnit etableres i form af kalvehytter med dybstrøelse. Kalvehytterne opstilles ved ensilagepladsen.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ovenstående lever op til kravene i forhold til BAT for husdyrbruget.

Tilføjelse i forhold til tidligere staldindretning

Kostalden fik i tillæg 1 vilkår om tilkobling til forsøringsanlæg. Dette vilkår blev ophævet i tillæg 2 af 4. juli 2014. Årsagen til at vilkåret kunne ophæves var, at man havde valgt at emissionsgrænseværdien skulle være overopfyldt med 1543 kg N, svarende til 1/3 af den vejledende værdi for produktionen på daværende tidspunkt. Der lå en mose i umiddelbar nærhed, som man ønskede at beskytte.

I tillæg 2 vurderede Ringkøbing-Skjern Kommune, at der ikke var behov for at stille skærpede krav til BAT. Der anvendes derfor ikke forsuring i stalden i dag.

Management

Ansøger oplyser følgende:

- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Alt affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med gylle eller brand mv. er beskrevet.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi og indkøbt foder.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften.
- Der opbevares ikke spildolie/eller oliefiltre på ejendommen

- Produktionsapparatet vedligeholdes jævnligt og der laves eftersyn 1 gang årligt.
- Gylletankene er tilmeldt 10 års beholderkontrol og de efterses årligt for revner og skader.
- Under den daglige arbejdsgang holdes der jævnligt øje med maskiners og installationers tilstand så der kan gribes ind før der sker uheld der kan være til skade for miljøet eller omgivelserne.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer således, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. management.

Foder

Ansøgers redegørelse:

- Ensilage opbevares i plansiloer med opsamling af overfladevand, hvorved risikoen for forurening af det omkringliggende miljø mindskes. Endvidere reduceres foderspild og foderet holdes renere til fordel for dyrenes velfærd.
- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning
- Der udarbejdes foderplanener i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring.

Det vurderes, at fodring på husdyrbruget lever op til BAT.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. foder.

Forbrug af energi og vand

Ansøger oplyser:

Energi

- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der er etableret dagslysstyring på belysning i staldene.
- Udendørs belysning er dagslysstyret eller med sensorer.
- Der er installeret et CIP-anlæg til vask af malkestald og køletank. Dette anlæg reducerer forbruget af vand, rengøringsmidler og el.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.
- Frekvensstyrret vakuumpumpe, minimere støj og energi forbrug.

Vand

- Der er installeret et CIP-anlæg til vask af malkestald og køletank. Dette anlæg reducerer forbruget af vand, rengøringsmidler og el.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vaskevandet fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Der bruges vand til forkøling af mælken. Vandet opsamles og genbruges til varme til kørerne.

Husdyrbrugets energi, vand og olieforbrug i nudrift og ansøgt drift fremgår af tabellen.

Forbrug	Nudrift	Ansøgt
El	360.000-380.000 kWh	380.000 – 400.000kWh
Vand	19.000- 20.000 m ³	18.000 - 22.000m ³
Diesel	24.000-27.000 l	30.000- 35.000 l

Det vurderes, at der ikke vil anvendes yderligere ved udvidelsen. Vand anvendes primært til drikkevand og vask af malkeudstyr, maskiner og stalde.

Det vurderes, at forbruget af el, vand og olie ligger indenfor rammerne af hvad der må forventes i forhold til ansøgningens produktion. Det vurderes ligeledes, at øgningen ikke vil medføre en væsentlig ændring på

miljøet. Der er lavet energibesparende tiltag på mælketanken hvor der er pladekøler med genbrug af vand til drikkevand/ rengøring. Der er desuden sat energibesparende lys op i stalden.

Det vurderes derfor, at brugen af naturressourcer sker på forsvarlig måde.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. energi og vand for den type bedrift.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Ansøger oplyser:

- Fast husdyrgødning og dybstrøelse overdækkes med kompostdug, presenning eller plastik, hvilket reducerer ammoniak emissionen.
  - Dybstrøelse der er komposteret opbevares i markstak jf. regler for opbevaring (§ 8 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen).
  - Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
  - Der etableres flydelag på de eksisterende gylletanke for at minimere ammoniakemission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
  - Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
  - Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
  - Der er konstant flydelag på gyllen i de eksisterende tanke, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige eftersyn hvilket betyder, at de eksisterende tanke hvert 5/10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at:

- Udarbejde mark- og gødningsplaner
- At udbringe husdyrgødning mindre end 200 m fra byområder på weekend- og helligdage
- Anvende lovlige udbringningsmetoder
- Nedfælde gylle på sort jord og i græs mindre end 1000 m fra sårbare naturområder.
- Nedfælde fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- Overholde harmonikrav (kg N og P pr. ha)
- Etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning i relation til produktionsform
- Ikke at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende areal beliggende tættere end 20 m fra overfladevande
- Der skal være en 2 m ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb

Det vurderes, at husdyrbruget lever op til BAT-kravet.

Opbevaringskapaciteten på ejendommen er beregnet til at være mere end 9 måneder, hvilket lever op til lovkravene. Der henvises til en mere detaljeret redegørelse af dette under afsnittet "Lagerregnskab og opbevaringskapacitet".

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. opbevaring af husdyrgødning.

Alternativer og fravalg BAT

Ifølge ansøgningen er følgende teknikker fravalgt:

- Forsuring
- Fast overdækning af gyllebeholdere

Kvæggylle danner naturligt et godt flydelag som forhindrer ammoniakfordampning. Teknologibladet for fastoverdækning af gyllebeholdere, viser i beregningerne at teltoverdækning koster ca. 195 kr pr. kg reduceret N inklusiv værdien sparet handelsgødning ved 250 DE. Teltduk er derfor ikke BAT og er fravalgt på gylletankene.

Forsuring er fra valgt da ejendommen allerede overholder fastlagte BAT- niveau, desuden er forsuring en tung investering.

Fravalget af ovenstående er velbegrunderet, eftersom der ikke er proportionalitet mellem udgift og reduceret ammoniak. Det vurderes ikke til at være BAT for det ansøgte husdyrbrug.

Kommunen vurderer, at ansøgningen lever op til BAT-kravene for denne type af husdyrproduktion. Det er derfor ikke påkrævet at anvende yderligere teknikker.

Alternative løsninger

Der laves i forbindelse med projektet små ændringer i forhold til kalvene og der ændres i ungdyrstalden til dybstrøelse. Der ændres til dybstrøelse af dyrevelfærdsmæssige årsager. Der etableres et velfærdshold i ungdyrstalden.

I forbindelse med udarbejdelse af ansøgningen har alternativer været overvejet. Det ansøgte projekt er dog valgt, da det giver mest mening i forhold til den optimale løsning fysisk og økonomisk.

0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl..

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Ophør

Ved ophør af produktionen fra ansøgers side vil produktionen formegentlig blive fortsat af en ny ejer. Hvis produktionen ophører helt vil gødnings- og foderanlæg blive tømt og rengjort.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støj- og vibrationskrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj og rystelser fra husdyrbruget, er velbegrunderede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af ammoniakemission, ammoniakdeposition, samt lugtgeneafstande.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

Ændringerne i husdyrbrugets eksisterende staldanlæg, opstilling af kalvehytter samt udvidelse af ensilagepladsen kan tillades, idet ændringerne og udvidelsen af det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1: Bygningsoversigt

Bilag 2: Staldindretning

Bilag 3: Afløbsplan

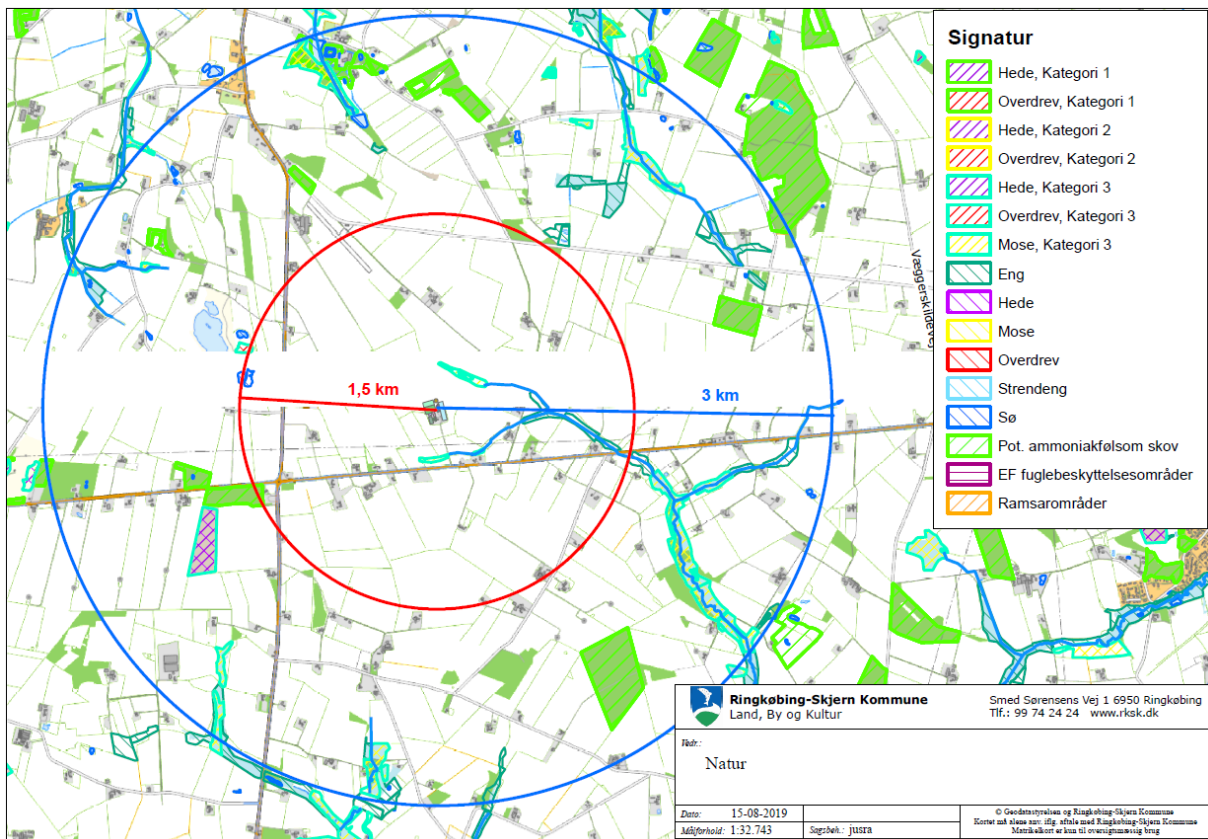
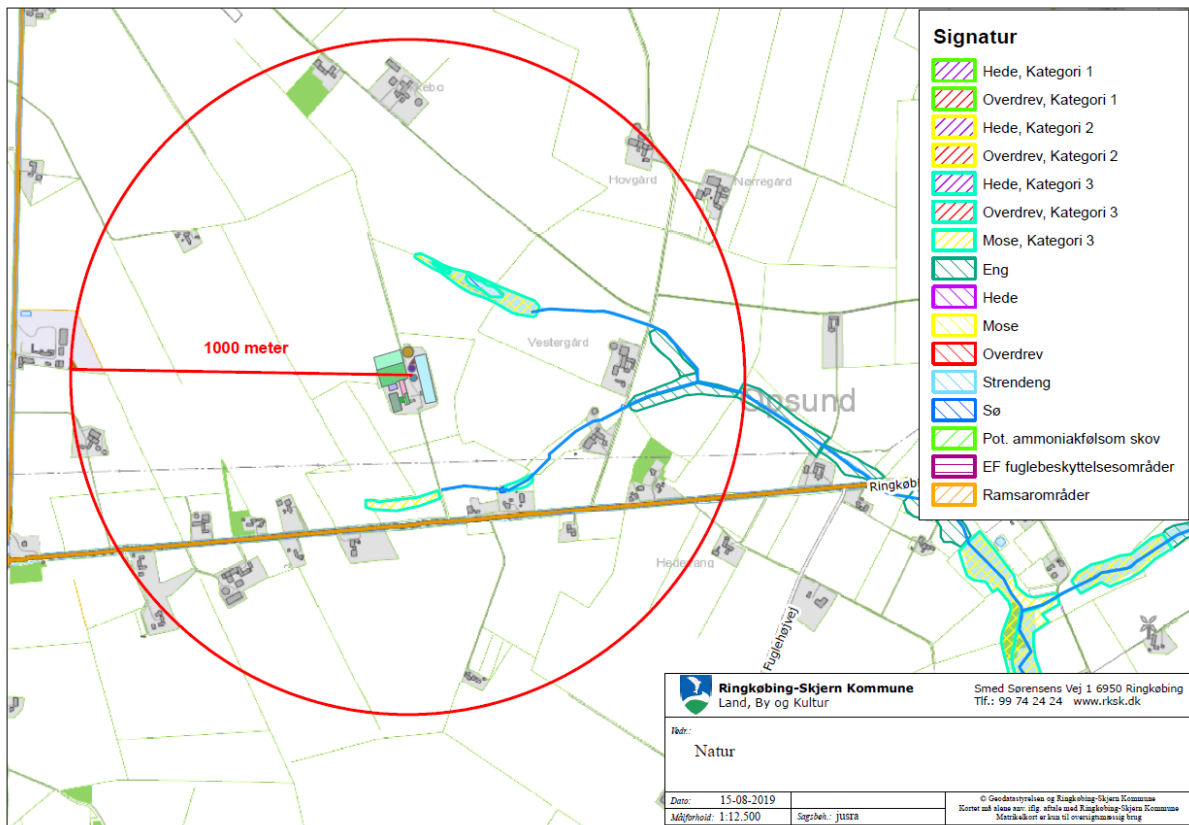

Udsprinkling

Bilag 4: Natur

Bilag 5: Udtalelse fra Region Midtjylland i forhold til råstofområde

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur. Land & Vand
Att. Julie Stausholm
Smed Sørensens Vej 1
6950 Ringkøbing

Sendt i e-mail til: julie.stausholm@rksk.dk

Accept af udvidelse af ensilageplads beliggende på adressen Ringkøbingvej 62, 6971 Spjald i del af råstofinteresseområde Brejning i Ringkøbing-Skjern Kommune

Team Råstoffer i afdelingen for Klima, Ressourcer og Grøn Omstilling i Region Midtjylland har med mail af 16. august 2019 modtaget en forespørgsel fra Ringkøbing-Skjern Kommune vedrørende en udvidelse af en ensilageplads på ejendommen beliggende på matr. nr. 34I Den syd-vestlige Del, Brejning. Placering af ensilageplads fremgår af bilag.

Området hvor udvidelsen ønskes foretaget, er i gældende Råstofplan 2016, udlagt som råstofinteresseområde Brejning.

Udtalelse

I retningslinje 1 i "Råstofplan 2016 for Region Midtjylland" fremgår det at,

Råstofgraveområder og råstofinteresseområder skal som udgangspunkt friholdes for aktiviteter, som varigt kan forhindre eller besværliggøre senere råstofindvinding.

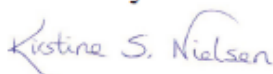
Det forespurgte areal ligger inden for råstofinteresseområde Brejning i gældende råstofplan. Det udlagte råstofgraveområde udgør ca. 122½ ha, og er udlagt på baggrund af eksisterende data, der viser en stor sandsynlighed for at finde sand, grus og sten i store dybder i området, samt ingen overjord af betydning.

I det der er tale om en yderst begrænset del af arealet i interesseområdet (ca. ½ ha), har regionens Råstof-team ingen bemærkninger til anmodningen om udvidelse af ensilagepladsen i råstofinteresseområde Brejning.

Til orientering kan oplyses, at bl.a. det aktuelle område på ca. ½ ha vil blive taget ud i forbindelse med den igangværende revision af gældende Råstofplan. Området vil således IKKE blive medtaget i Råstofplan 2020.

Yderligere oplysninger kan fås hos undertegnede.

Venlig hilsen

Kirstine Skov Nielsen
Planlægger - Team Råstoffer - Region Midtjylland

Regionshuset
Viborg
Regional Udvikling
Skottenborg 26
DK-8800 Viborg
Tel. +45 7841 0000
raastoffer@ru.rm.dk
www.raastoffer.ru.rm.dk

midt
regionmidtjylland

Dato 4. september 2019
Jour nr.: 1-34-76-1-15

Kirstine Skov Nielsen
Telefon: 9243 5530
kiskne@ru.rm.dk

BILAG

Udsnit af kortmaterialet vedhæftet anmodningen fra den 16. august 2019.
Skriveret område viser råstofinteresseområde Brejning.

Område vist med rødt viser beliggenhed af udvidelse af ensilageplads i råstofinteresseområde Brejning.

Bilag 6: Tidligere meddelt udsprinklingstilladelse

Returadresse
Miljø og Natur
Kjærgaardsvej 8 6950 Ringkøbing

Ringkøbingvej 62
6971 Spjald

Ringkøbing-Skjern Kommune

Landbrugsgruppen
Miljø og Natur
miljo.natur@rksk.dk
Sagsbehandler
Inga-Merethe Plauborg Larsen
Direkte telefon
99741543
E-post inga-merethe.larsen@rksk.dk
Dato
7. oktober 2011
Sagsnummer
2011060689A

Udspredning med sprinkleranlæg af overfladevand fra plansiloanlæg

Ringkøbing-Skjern kommune, Miljø og Natur har, i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse på din ejendom beliggende på adressen Ringkøbingvej 62, Opsund, 6971 Spjald, modtaget en anmeldelse af et permanent udsprinklingsanlæg. Anlægget etableres til udspredning af overfladevand fra eksisterende/nyt plansiloanlæg på din ejendom matr. nr. 341 m.fl., Den sydvestlige Del, Brejning beliggende på ovennævnte adresse.

I nudrift har ensilageanlæg og forplads afløb til samletank, hvorfra der pumpes til gyllebeholder. Ansøger ønsker, at etablere et sprinklersystem, der skal kunne afdræne eksisterende og planlagte ensilageanlæg og forplads. Herved undgås det, at få ensilagesaft og få for store mængder af regnvand i gyllen og dermed øget transport ved udspredning af gylle.

Overfladevandet ønskes udsprinklet på et græsareal gennem et separat anlæg, der er dimensioneret til formålet, jvnf. vedlagte *Landbrugsgets Byggeblad nr. 103.09-05*. På den måde udbringes overfladevandet (regnvand) løbende efter Husdyrgødningsbekendtgørelsens gældende regler.

På vedlagte situationsplan er opsamlings- og udspretningssteder skitseret.

Projektbeskrivelse, jvnf. vedlagt situationsplan

Ifølge anmeldelsen er aktuelle opsamlingsareal (eksisterende og planlagte siloer, samt forplads) på ca. 4.900 m² og ifølge byggebladet kræves kun 1 m² udspretningsareal pr. 1 m² befæstet areal, hvilket vil sige, at minimumskravet til afvandringsarealet vil være på 4.900 m², som er overholdt ifølge ansøgningen.

Derudover etableres 1 til 2 opsamlingstanke med en total opbevaringskapacitet på 140 m³, hvori der etableres en automatisk udsprinklingspumpe, som kan bortskafe en vandmængde, svarende til 14 m³/time.

I forbindelse med etableringen af udsprinklingsanlægget lukkes eksisterende rørføringer ved eksisterende pumpebrønd og fortank. Eksisterende afløb fra køresiloanlæg og forplads, vil blive benyttet til opsamling af vand til udsprinkling og der nedgraves en ny rørføring til udsprinklingshydranter. Rørføringen og sprinklingshydranter dimensioneres under hensyn hertil.

Forudsætninger

Det forudsættes at:

- Projektet etableres i henhold til det ansøgte, herunder placering i henhold til situationsplanen og dimensioneringen.
- Udspreddingen sker via sprinkleranlæg til marker med græs, korn, eller majs. Korn og majs vil altid være med græs som efterafgrøde (grønne marker).
- Udbringning af ensilagesaft og overfladevand, samt indretning af afløb m.v. til enhver tid sker i overensstemmelse med Bekendtgørelsens gældende regler om anvendelse af husdyrgødning og ensilagesaft, jvnf. §§ 23, 24 og 26 ¹.

Dette angiver bl.a., at det opsamlede vand tilføres afgrøder med godningsnorm og at udbringningen ikke må give anledning til unødige gener, samt at der fra høst til 1. november kun må udsprinkles på bevoksede arealer, eller arealer med afgrøder den efterfølgende vinter.

- Saftgivende ensilage som roetop, eller lignende afgrøder, som kan give anledning til større mængde af ensilagesaft, må ikke oplagres på arealer, som afvandes via sprinkleranlægget.
Dette gælder dog ikke såfremt, at der, jævnt fordelt, blandes roetop i ensilagen
- Arealerne renholdes med jævne mellemrum således, at der ikke ligger oplag af ensilagespild.
- Udspreddingen ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen, eller dækket af sne, eller forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder.

Risikobetragtninger

- Der skal til enhver tid være alternativ opsamlingsmulighed, hvis uheld betyder, at systemet svigter, eller hvis kapaciteten af opsamlingsbeholderen ikke er tilstrækkelig, f.eks. i en vinterperiode.
- Eksempelvis ved etablering af rørledning med pumpe til eksisterende gyllebeholder fra opsamlingstanken. Pumpesystemet skal have samme kapacitet, til bortledning af vand, svarende til anlæggets kapacitet.

¹ Bekendtgørelsen om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. Bek.nr. 1695 af 19/12/2006 incl. senere ændringer til bekendtgørelsen

Vurdering

Anlæg

Anlægget tager udgangspunkt i *Landbrugets Byggeblad nr. 103.09-05 (udgivet 8. oktober 2009) – Udsprinkling af overfladevand fra ensilage-silo og ensilageplads.*

Ifølge byggebladet skal kapaciteten for en opsamlingsbrønd med buffer være: $4900 \text{ m}^2 \cdot 0,0285 \text{ m}^3/\text{m}^2 = 139,7 \text{ m}^3$. Dette svarer til en minimums pumpekapacitet på $139,7 \text{ m}^3/10 \text{ timer} = 13,97 \text{ m}^3/\text{time}$.

På baggrund af fremsendt projektbeskrivelse er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering at sprinkleranlægget har den fornødne kapacitet til formålet på ejendommen.

Luft- og støjgener

Jvnf. ansøgningen er afstand til nærmeste nabo fra sprinkleranlægget, ca. 500 meter. Mængden af næringsstoffer i ensilagesaft/regnvand vurderes til at være meget begrænset og det vurderes derfor, at udsprinklingsanlægget ikke vil medføre væsentlige lugtgener for de nærmeste naboer.

Mht. støj fra pumper og de store kanoner er det kommunens vurdering, at det ikke er anderledes med andre landbrugsmaskiner (f.eks. vandingsmaskine), lige bortset fra, at udsprinklingsanlægget kan komme til at køre jævnligt året rundt i en kort periode, hvorimod en vandingsmaskine kører ca. 24 timer i døgnet i måske 2-3 måneder pr. år. På dette grundlag er det kommunens vurdering, at anlægget i fremtiden drives sådan, at hensynet til naboer og andre tilgodeses mht. eventuelle støjgener.

Overfladevand/grundvand

Afvandingsarealet ligger nord for ejendommen i en afstand af ca. 250 meter fra nærmeste vandløb (Herborg Bæk) og ca. 235 meter fra nærmeste vandforsyningsboring. Endvidere ligger afvandingsarealet, ifølge husdyrloven, i nitratklasse 0 (overfladevand) og er klassificeret til jordtypen lerblandet sandjord

Mht. til grundvand ligger det ansøgte afvandingsareal i et område med særlige drikkevandsinteresser, men udenfor nitratfølsomme indvindingsområder, samt udenfor hygiejnezone til vandværker.

Det vurderes på baggrund af afvandingsarealets beskaffenhed, jordtype og beliggenhed i forhold til vandløb og boringer, samt den meget begrænsede mængde næringsstoffer i udsprinklingsvandet, at anvendelse af det ansøgte afvandingsareal ikke vil medføre en forøget forurening af overfladevand til grøfter, vandløb, samt grundvandet.

Arealerne er nærmere behandlet og vurderet i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse af ovennævnte husdyrbrug på adressen Ringkøbingvej 62, Opsund, 6971 Spjald.

Natur

Det ansøgte afvandingsareal ligger udenfor bufferzone I og II fra naturområder omfattet af lovens § 7/anden kvælstoffølsom natur.

Afvandingsarealet ligger indenfor 1000 meter fra nogle større sammenhængende § 3-områder. Det nærmeste § 3 areal (mose), som er C-målsat, ligger i en afstand af ca. 230 meter fra ansøgte projekt. De nærmeste større kvælstoffølsomme naturområder ligger i en afstand af ca. 13 km fra ansøgte afvandingsareal.

Idet afvandingsarealet primært anvendes til overfladevand fra plansiloanlæg, som vurderes til at indeholde en minimal mængde af næringsstoffer, er det vurderet, at ansøgte projekt ikke vil medføre væsentlige påvirkninger af naturtilstanden på de nærmeste sårbare naturområder.

Landskabelige værdier

Landskabet omkring afvandingsarealet er i kommuneplanen 2009-2021 for Ringkøbing-Skjern Kommune ikke kortlagt som landskabelige interesseområder. Idet etableringen af ansøgt sprinkleranlæg vil blive opført i tilknytning til ejendommen og idet anlægget ligger udenfor de landskabelige interesseområder, er det derfor vurderet, at projektet ikke vil forringe landskabets karakter unødigt og at de landskabelige værdier ikke vil påvirkes.

Kulturmiljø

Området omkring afvandingsarealet indeholder i henhold til kommuneplanen 2009-2021 ikke et særligt værdifuldt kulturmiljø. Der er ingen kulturhistoriske interesseområder, fortidsminder, eller fredede områder på/i nærheden af afvandingsarealet. Det er derfor vurderet, at ansøgte projekt ikke vil påvirke kulturmiljøet væsentlig.

Konklusion

På baggrund af ovennævnte og fremsendte projektbeskrivelse, samt placering af udsprinklingsanlæg vurderes det, at der ikke er noget til hinder for projektet og projektet vurderes ikke at være i strid med bestemmelserne i husdyrbekendtgørelsen med baggrund i, at ovennævnte forudsætninger overholdes i den fremtidige drift.

Derudover vurderes det, at der vil være en lille smule udtræk af næringsstoffer i den samlede volumen fra ensilagen, samt ved eventuel spild, når der læsses. Det vurderes dog, at mængden af næringsstoffer vil være meget lille i forhold til den samlede volumen og på dette grundlag vurderes det, at der ikke vil være tale om risiko for overgødskning af afvandingsarealet.

Endvidere er det vurderet, at projektet ikke vil kunne tilsidesætte de landskabelige, naturmæssige, eller kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for områdets status, idet området i forvejen bærer præg af landbrugsdrift.

På baggrund af ovenstående og under forudsætning af, at ansøgte projekt følger de stillede forudsætninger til udspredning og placering af sprinkleranlægget, er det kommunens vurdering, at udspredning af overfladevand fra eksisterende plansiloanlæg på ansøgte afvandingsareal vil være miljømæssigt forsvarligt og samtidigt vil projektet blive vurderet ved fremtidige miljøtilsyn på husdyrbruget.

Venlig hilsen

Inga-Merethe Plauborg Larsen
Miljømedarbejder

Bilag

Situationsplan/principskitse (udsprinklingsanlæg)

Landbrugets Byggeblad nr. 103.09-05 (udgivet 8. oktober 2009)

Kopi sendt til:

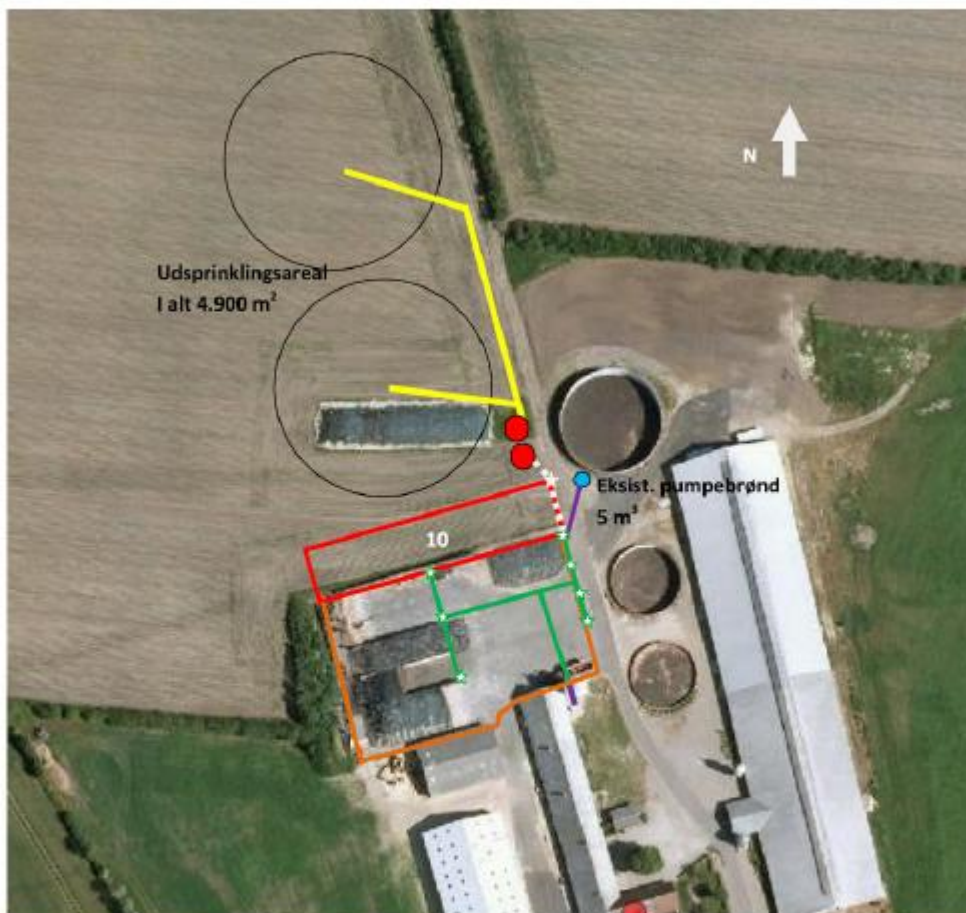
Byggeri & Teknik I/S, Birk Centerpark 24, 7400 Herning. Att.: Lisbeth Brehmer, e-mail: lib@byggeri-teknik.dk

Vestjysk Landboforening, Hemingvej 3-5, 6950 Ringkøbing. Att.: Kristian Andreassen, e-mail: kra@vil.dk

I forbindelse med behandlingen af en sag kan det være nødvendigt, at Kommunen indsamler, behandler og videregiver personoplysninger, der er nødvendige for sagens behandling. Ifølge persondataloven har du og andre, der er nævnt i sagen, blandt andet ret til at bede om indsigt i disse oplysninger, ret til at gøre indsigelser mod, at oplysningerne behandles, ret til at berigtige oplysningerne samt ret til at klage over behandlingen til Datatilsynet.

Forvaltningsloven og offentlighedsloven giver normalt også mulighed for at få indsigt i sagen, og du har altid ret til at udtale dig.

Udsprinkling af overfladevand fra køresiloer og forplads

- 10** Ny køresilo, 10.000 m²
- Afgrænsning af eksisterende siloer og forplads
- Eksist. afløb fra køresiloer og forplads, som vil blive benyttet til opsamling af vand til udsprinkling
- Eksisterende rørføringer, der lukkes ved fortank og pumpebrønd
- Nye afløb fra køresiloer og forplads
- Opsamlingstank(e) til overfladevand til udsprinkling. I alt 140 m³ (se fagligt bilag). Det er endnu ikke afgjort, om der vælges 1 eller 2 tanke
- Rørføring til udsprinklingshydranter

Bilag 7: Adresser inden for konsekvensradius

Der er foretaget nabohearing inden for konsekvensradius på 468 meter fra lugtcentrum af anlægget. På nedenstående kort er konsekvensradius indtegnat.

